

'Ασ' Όλα

Τὸ Σύμβολόν μας : ΔΥ ΟΛΙΓΩΝ ΠΟΛΛΑ

* ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ *

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ
Ν. Α. ΣΑΡΑΔΟΣ

Τίμημα ἐγγραφῆς ἑξαμήνου

Διὰ τὴν Τουρκίαν Γρ. 10
„ τὸ ἑξωτερικόν Φρ. 3

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Θ. ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΣ ΜΑΡΚΟΥΙΖΟΣ

➔ ΓΡΑΦΕΙΑ ➔

Γαλατᾶ, Περμποπάζαρον, Σαατοῆ Χάν, 16

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ
ΑΡ. Δ. ΧΡΗΣΤΙΑΔΗΣ

Τὸ φύλλον ἀπανταχοῦ τοῦ Κράτους παρ. 20.

Αἱ ἀποδείξεις δεόν νὰ φέρωσι τὰς ἰσογραφὰς τοῦ διευθυντοῦ καὶ διαχειριστοῦ.

ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟΝ

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ

ΔΕΛΤΙΟΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΟΜΙΛΙΑ

ΑΙ ΑΚΑΝΘΑΙ

Εἰς τὴν ὠραίαν παραβολὴν τοῦ σπορέως, τὴν ὁποίαν ὁ Χριστὸς ἔλαβεν ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως, εὐρίσκει τις ὄλων τῶν εἰδῶν τοὺς χαρακτήρας καὶ τὰς διαθέσεις τῶν ἀνθρώπων ἀπέναντι τῆς θρησκείας καὶ ἀπέναντι τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ.

Ἐπάρχουν αἴφνης οἱ σκληροὶ καὶ ψυχροὶ, οἱ ὅποιοι φράττουν τὰ ὄψα των πρὸς πᾶσαν ἔξανθρωπιστικὴν διδασκαλίαν, πρὸς πᾶσαν πίστιν, ἀρνοῦνται νὰ δεχθῶσι τὸν σπόρον τῆς ἀληθείας καὶ μένουν ἄγονοι καὶ κοινοτριώδεις ὁδοί· ὑπάρχουν ἐκεῖνοι, οἱ ὅποιοι δέχονται μὲν τὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' ἐνεκα τῆς ἑλλιπούς αὐτῶν πίστεως δὲν δύνανται ν' ἀποδώσωσι καρπὸν, διότι ὁ λόγος τῆς ἀληθείας νεκροῦται καὶ μαραίνεται ὡς φυτὸν μὴ ποτιζόμενον τακτικῶς· ὑπάρχουν οἱ μὲν, ὑπάρχουν οἱ δέ.

Ἐν τούτοις θά μοι ἐπιτραπῇ ἐνταῦθα νὰ μὴ ἀσχοληθῶ ἐπὶ πολλῶν. Ἀγαπῶ νὰ πιστεύω ὅτι ἐν τῇ κοινωνίᾳ μας δὲν εὐρίσκονται τὰ εἶδη ἐκεῖνα τῶν ἀνθρώπων, τὰ ὁποῖα παρέβαλεν ὁ Χριστὸς πρὸς ὁδὸν καὶ πέτραν, ἂν δὲ ὑπάρχουν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι ἀπροθύμως εἶναι διατεθειμένοι πρὸς δρᾶσιν ἐν τῇ πίστει, οἱ τοιοῦτοι μόνον πρὸς τὴν ἀκανθόφυτον δύνανται νὰ παρομοιωθῶσι γῆν.

Τί λοιπὸν ὑπάρχουσιν;

Ἐπάρχουσιν ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι εἶναι διατεθειμένοι καὶ ν' ἀκούσουν καὶ ν' ἀκολουθήσουν τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' οἱ ὅποιοι ἀφίνουν ν' ἀναπτυχθῶσι μαζὶ μὲ τὸν σπόρον τῆς πίστεως καὶ ἀκανθαὶ καὶ ζιζάνια.

Ἐν τῷ κοινωνικῷ μας βίῳ, εἶναι ἀληθές, τὰ πάντα εἶναι ἀντίδρασις καὶ μάλιστα ἀντίδρασις ζωηρά. Ἡ ὕλη, αἱ βιωτικαὶ μερίμναι, αἱ ἀνάγκαι τῆς ζωῆς, αἱ ἀπαιτήσεις τῆς κοινωνίας εἶναι τόσον πολλαί, τόσον ἀπαιτητικαί, τόσον ἀδηφάγοι, ὥστε καταλαμβάνουσι πολλὰς ὄλον τὸ πλάτος τῆς καρδίας μας καὶ κυριεύουσιν ὅλας τὰς σκέψεις τοῦ νοῦ μας καὶ δὲν ἀφίνουσιν ἡμᾶς νὰ σκεφθῶμεν ὀλίγον καὶ περὶ τῶν ὑψηλοτέρων καὶ μὴ ὕλικῶν τῆς θρησκείας μας ἀπαιτήσεων.

Ἄλλὰ τί μὲ τοῦτο; ὅπως ὁ καλὸς γεωργὸς δὲν ἀπελπίζεται, βλέπων τὰς ἀκάνθας φυόμενας εἰς τὸν ἀγρὸν τοῦ σίτου, τοιοῦτοτρόπως καὶ ἡμεῖς οἱ ἀναμένοντες ἐκ τοῦ ἀγροῦ τῆς καρδίας μας πολὺ τοῦ σίτου γενναιότερον καὶ πολυτιμότερον καρπὸν, δὲν πρέπει ν' ἀπελπίζομεθα.

Δὲν πρέπει ν' ἀφίνωμεν τὰς βιωτικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀκάνθας νὰ μᾶς κυριεύωσι πρὸς βλάβην τῆς πίστεώς μας καὶ τῶν θρησκευτικῶν πεποιθήσεων· τοῦναντίον πρέπει βαθμηδὸν ν' ἀπαλλαγῶμεν αὐτῶν.

Πρὸς τοῦτο ὀλίγη θέλησις καὶ περισσοτέρια πίστις ἐκ μέρους μας ἀφ' ἐνός, περισσότερος ζῆλος καὶ πρακτικὴ διδασκαλία ἐκ μέρους τῶν ἱεροκηρύκων καὶ διδασκάλων μας ἀφ' ἑτέρου ἀρκοῦσιν.

Τὰ ζιζάνια καὶ αἱ ἀκανθαὶ ἐκριζοῦνται καὶ ὁ ἀγρὸς θά δώσῃ «καρπὸν ἑκατονταπλασίονα».

Ραγδαία ἐπῆλθον ἐν Ἑλλάδι τὰ γεγονότα κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑβδομάδα, ραγδαία καὶ χαρακτηριστικά, καταντήσαντα εἰς τὴν διάλυσιν τῆς διπλῆς ἀναθεωρητικῆς Βουλῆς, ἢ ὁποία ἐκληρονόμησε, φαίνεται, ὅλας τῶν ἀπλῶν τὰς συνηθείας καὶ τὰ ἐλαττώματα.

✦

Εἰς τὸ προηγούμενον Πολιτικὸν Δελτίον τῆς ἀνὰ χεῖρας Ἐπιθεωρήσεως, μὲ κίνδυνον ἴσως νὰ φανῶμεν πολὺ ἀπαισιόδοξοι καὶ παράτονον ἄσμα μὲσφ τοῦ γενικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς κοινῆς αἰσιοδοξίας τονίζοντες, ἐγράψαμεν ἐπὶ λέξει: «Ἄλλ' ἄρά γε θὰ ἔχῃ ὁ κ. Βενιζέλος τὴν ἀπαιτούμενην κοινοβουλευτικὴν ὑποστήριξιν; τὰ κόμματα Θεοτόκη-Ράλλη ὑπεσχέθησαν ταύτην, ἀλλὰ βεβαίως χωρὶς ν' ἀποτινάξωσι τὰς ἀρχάς των. . . .»

Ἐν τούτοις πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ γράφοντες ταῦτα δὲν ἐφανταζόμεθα τόσον ραγδαίαν καὶ ἄμεσον τὴν σύγκρουσιν. Ἡ σύγκρουσις λοιπὸν ἐπῆλθεν ἀπὸ τῆς πρώτης ἀρχῆς. Τὸ ὑπουργεῖον παρουσιάσθη πρὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἐζήτησε ψήφον ἐμπιστοσύνης. Ἄλλὰ ψήφος δὲν ἐδόθη, διότι ἀπαρτία δὲν κατωρθώθη. Κατόπιν τῆς κωλυσιεργίας αὐτῆς, ὁ πρωθυπουργὸς ἔδωκε παραίτησιν εἰς τὸν βασιλέα, ὅστις ὅμως δὲν τὴν ἐδέχθη, συστήσας εἰς τὸν Βενιζέλον νὰ παρουσιασθῇ ἐκ νέου πρὸ τῆς Βουλῆς, ὅπερ καὶ ἐγένετο. Ἐν τῷ μεταξὺ πάνδημα τελούνται συλλαλητήρια ὑπὲρ τοῦ Βενιζέλου καὶ τοῦ προγράμματός του ἀφ' ἐνός καὶ κατὰ τῶν κομμάτων ἀφ' ἑτέρου. Τὰ συλλαλητήρια ταῦτα ἦσαν ὀρμητικά, ὥστε μόνον χάρις εἰς τὴν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δραστηριότητα κατωρθώθη νὰ προληφθῶσι βιαιοπραγίαι κατὰ τῶν κομματάρχων, εἰς τὰς ὁποίας ὁ λαὸς ἐν τῇ ἐξάψει τοῦ γδύνατο νὰ προδῇ. Κατόπιν τῆς τοιαύτης λαϊκῆς ἐκδηλώσεως, ὁ Βενιζέλος ἐθεώρησεν ἀνεπαρκεῖς τὰς δοθείσας αὐτῷ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφους καὶ τὴν πλειονοψηφίαν μὴ σταθερὰν καὶ μόνιμον, καὶ ἐκτοξεύει κατὰ τῆς Βουλῆς ταύτης τὴν διάλυσιν.

✦

Ἀνεχώρησε καὶ ὁ κ. Ἰωάννης Γρυπάρης ἐκ τῆς πόλεως μας. Ἡ ἀναχώρησις του ὄχι μόνον δὲν σημαίνει ψυχρανσιν σχέσεων μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν, ὡς θὰ ἐσήμαινε πρὸ μηνὸς γινομένη, ἀλλὰ τοῦναντίον συνετέλεσεν εἰς βελτίωσιν τῶν σχέσεων των. Ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς διοριζόμενος ἀπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει πρεσβείας, ἐκτὸς ὅτι φέρει τὰς συμπαθείας τῶν ἐνταῦθα πολιτικῶν, ἀλλὰ καὶ εἶναι τὸ καλλίτερον ἐχέγγυον τῆς παγίωσεως τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἄρσεως τῶν ὕφισταμένων διαφορῶν.

✦

Ἡ παρούσα ἑβδομάς εἶχε καὶ αὐτοκρατορικὸν ταξείδιον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν γυμνασίων τοῦ Ὄθωμ. στρατοῦ ἐν Θράκῃ. Τὰ γυμνάσια ἐπέτυχον πληρέστατα καὶ ὁ Σουλτάνος μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Στρατιωτικῶν Μαχμοῦτ Σεφκέτ πασᾶ ἐξέφρασαν τὴν ἐπὶ τούτῳ εὐαρέσκειάν των.

Τὴν παρελθούσαν τρίτην μετέβη ὅλος ἀπροσδοκῆτως εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Ταλάτ βέης. Κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην συνεδρίαζον τὰ δύο Σώματα.

Ἡ Α. Θ. Π. ὑπεδέχθη τὸν ὑπουργὸν φιλοφρόνως, διερμηνεύοντος δὲ τοῦ Καπουκεχαγιᾶ κ. Α. Οἰκιάδου, ἤρξατο ἡ συνομιλία, παρισταμένων τῶν Σεβ. μητροπολιτῶν Δέρκων καὶ Πισιδείας καὶ τῶν κ.κ. Σ. Καζανόβα καὶ Ξ. Ζώτου. Ἡ ἐπίσκεψις ἔφερε λίαν φιλόφρονα χαρακτήρα, τοῦ ὑπουργοῦ δηλώσαντος ὅτι ἦλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ὅπως ἀποδώσῃ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Π. ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Βαϊραμίου. Ἀκολούθως ἐγένετο λόγος περὶ τῆς συναδελφώσεως τῶν δύο Ἐθνοτήτων, καθὼς καὶ περὶ τῶν μεταξὺ τῶν Πατριαρχείων καὶ Κυβερνήσεως σχέσεων, αἵτινες, ἐδήλωσεν ὁ ὑπουργός, εἰσὶ φιλικαὶ καὶ ἐγκώδιοι, διεβεβαίωσε δὲ τὸν Πατριάρχην περὶ τῶν ἀγαθῶν διαθέσεων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸ Πατριαρχεῖον καὶ τὸ ἡμέτερον Ἔθνος.

«Ἀγαπῶμεν, εἶπε μεταξὺ ἄλλων ἡ Α. Ε., τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον καὶ σεβόμεθα τὸ Πατριαρχεῖον, ἐπιθυμοῦμεν δὲ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ οὐχί, ὡς παρεξηγεῖται, τὴν κατάπτωσιν τοῦ μεμορφωμένου, ἄλλως τε, ἑλληνικοῦ Ἐθνους, ὅπερ δι' ἡμᾶς ἀποτελεῖ στοιχεῖον πολύτιμον. Δὲν εἶνε δυνατὸν, συνεπέρανεν ὁ ὑπουργός, νὰ ἐπιζητῶμεν ζημίαν τῶν ἑλληνικῶν συμφερόντων, τὰ ὁποῖα εἶνε στενῶς συνδεδεμένα μετὰ τῶν τουρκικῶν τοιούτων καὶ τῶν ὁποίων πᾶσα βλάβη ἀποτελεῖ γενικὴν ζημίαν τῶν ὀθωμανικῶν συμφερόντων».

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως καὶ τῆς κλήσεως τῶν κ.κ. Συμβούλων, ὁ ὑπουργός ὑπεσχέθη ὅτι θὰ συνεννοηθῇ ἐπ' αὐτοῦ μετὰ τοῦ Μ. Βεζύρου, ὅπως δοθῇ πλέον τέρμα εἰς αὐτό, ἀπαλλασομένων τῶν Συμβούλων ἀπὸ πάσης ἐνοχλήσεως.

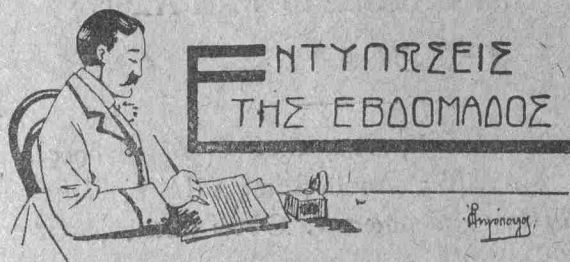
Μετὰ ταῦτα ἀνεχώρησεν ὁ ὑπουργός ἐκ τῶν Πατριαρχείων.

Τὰ δύο Σώματα ἀκολούθως ἐξηκολούθησαν τὴν συνεδρίαν των ἐπὶ τε τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ζητήματος, τοῦ ζητήματος τῆς Στροτολογίας, καὶ τοῦ ζητήματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως.

Ἐν τέλει δὲ ἐξελέγη ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν Σεβ. μητροπολιτῶν Δέρκων καὶ Πισιδείας καὶ τῶν κ.κ. Γ. Θεοχαρίδου καὶ Α. Λιμαράκη, ἦτις, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Α. Θ. Π., νὰ μελετήσῃ τὰ μέχρι τοῦδε μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Πατριαρχείου ἀνταλλαγέντα ἔγγραφα ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ζητημάτων.

Περὶ δὲ τοῦ ζητήματος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, ἐνεκρίνεν ὅπως, μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν ὑπουργῶν ἐξ Ἀδριανουπόλεως, γένηται ἡ δέουσα ἐνέργεια πρὸς ὀριστικὴν λύσιν τοῦ ζητήματος.

Ἡ ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴ, συνελθούσα προχθές, εἰργάσθη ἐφ' ἱκανόν, θὰ συνεχίσῃ δὲ τὰς ἐργασίας της μέχρις ἀποπερατώσεως τῆς ἐντολῆς αὐτῆς.

ΥΜΕΝΗΙΟΙ ΚΑΙ ΘΑΝΑΤΟΙ

Ἐξῆλθον τῶν τεσσάρων τοίχων τοῦ γραφείου μου, τοὺς ὁποίους πάντοτε ἀτενίζω ἀποτόμως ὑψουμένους ἔμπρὸς μου, ἔχων ἓνα σκοπὸν : ν' ἀναπνεύσω.

Ἐξῆλθον λοιπὸν καὶ ἔφθασα εἰς ἀναπεπταμένον ὄριζοντα, τοῦ ὁποίου τὴν μεγαλοπρεπῆ καμπύλην οὐδὲν διέκοπτε πρόσκομμα. Μία ἀπέραντος ἔκτασις γῆς καὶ οὐρανοῦ ἠπλοῦτο ἔμπρὸς μου, εἰς τὴν ὁποίαν ἠδύνατό τις νὰ βυθίσῃ τὸ βλέμμα ἐν ἀναπαύσει. Ἐκεῖ ὄντως ἐθεώρουν ὅτι ἀνέπνεον κυριολεκτικῶς.

Καὶ ἦτο ἀληθῶς μία μαγικὴ φθινοπωρινὴ δειλὴ, ἐξ ἐκείνων, αἵτινες καὶ πάντοτε ἀφίνου εἰς τὴν ψυχὴν καὶ δυσκόλως λησμονοῦνται. Ὁ οὐρανὸς δὲν ἦτο ἀνέφελος, μερικὰ νεφύδρια ἐκόσμου τὸ στερέωμα, ἐδῶ μὲν ὡς κύκνοι λευκοί, ἐκεῖ ὡς μυθολογικὰ τέρατα καὶ πρὸς τὴν δύσιν ὡς ἄγγελοι ροδόχροοι. Ταῦτα ἐπέτων ἢ ἔπλεον, αἰωνίως μεταμορφούμενα καὶ διαρκῶς ἀλλάσσοντα τὴν ὄψιν τοῦ οὐρανοῦ. Ἀνωθέν των ὁ ἥλιος ἐβάδιζε μεγαλοπρεπῶς, ἀφίνων διὰ τῶν ρωγμῶν, τὰς ὁποίας τὰ νέφη ἐσημάτιζον, δέσμας χρυσῶν ἀκτίνων, αἵτινες ἐφαίνοντο ὡς μαγικαὶ προβολαὶ φωτίζουσαι κατὰ τμήματα τὴν ἀπέραντον ἔκτασιν. Ὑπὸ τὸν μεγαλοπρεπῆ τοῦτον θόλον κάτω ἢ γῆ ἠπλοῦτο, ἐκτυλλίσσουσα ὅλα τὰ χρώματα τῆς ἐποχῆς. Τὸ χρυσοῦν χρώμα τῶν φύλλων, τὸ τεφρὸν τοῦ ἐδάφους καὶ τὸ ἐλαφρῶς πρασινὸν τῆς χλόης ἠρμόζοντο θανμασίως. Σιγῇ, ἐντείνουσα τὴν μεγαλοπρέπειαν, ἐβασίλευεν εἰς τὰ περίετρα ἐλαφρὰ μόνον αὔρα ἔφθανε, μόλις ριπίζουσα τὰ φυλλώματα, χωρὶς νὰ κινήσῃ καὶ τοὺς κλάδους. Ἐκάθησα.

Εἰς τὸ θεσπέσιον ἐκεῖνο περιβάλλον εὐρισκόν τέρατα καὶ ἠδείαν μελαγχολίαν, μία δ' ἐλαφρὰ βαρυθυμία δειλὰ-δειλὰ κατελάμβανε τὴν ψυχὴν μου, ὅταν ἀνελογιζόμην ὅτι ἡ φύσις ἐκεῖνη εὐρίσκειτο εἰς τὰς τελευταίας στιγμὰς τῆς, τὰ φυλλορροοῦντα δένδρα ἔψαλλον τὸ κύκνειον ἄσμα των, ὁ λεπτὸς θροῦς τῶν φύλλων ἦτο ἡ πένθυμος τοῦ φθινοπώρου κωδωνοκρουσία καὶ αἱ σταγόνες τῆς πιπτούσης δρόσου δάκρυα στολάζοντα ἐπὶ τάφου.

Καὶ ὅμως τὸ βλέμμα καὶ ἡ καρδιά μου ἠπατώοντο. Ὑπὸ τὸ σκυθρωπὸν ἐκεῖνο περιβάλλον τῆς θνησκούσης φύσεως, ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τὸν μελαγχολικόν, ὑπὸ τὰ φυλλορροοῦντα δένδρα καὶ τὴν ὑγρὰν τοῦ φθινοπώρου πνοὴν μία νέα ζωὴ ταυτοχρόνως ἤρχιζε, πλήρης ἐλπίδων, πλήρης χαρᾶς. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον νῦν κλαίμεν ὡς θνήσκον, ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μας φαίνεται περιβεβλημένον τὴν ψυχρὰν τοῦ ἐτοιμοθανάτου μορφήν, δὲν ἀγωνιᾷ, δὲν ἐπικαλεῖται τὴν παράτασιν τῆς ζωῆς του. Τὰ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πίπτοντα φύλλα δὲν εἶναι τὸ σύμβολον τοῦ μαρasmus, οὔτε ἡ δρόσος δάκρυα ἐπὶ νεοσκαφοῦς τάφου. Ἡ ὑγρὰ γῆ ἐδέχθη ἤδη καὶ τρυφερῶς ἐγκλείει τὰ σπέρματα, ἐκ τῶν ὁποίων θὰ προβάλλῃ νέα ζωὴ καὶ ἰσχυρὰ ἀνθησις, ἢ δρόσος, ἢ ὁποία φαίνεται ὅτι μόνον τὴν σῆψιν μεταδίδει παντοῦ, εἶναι δι' αὐτὰ ζωογόνον νέκταρ, τὰ δὲ χρυσαὰ φύλλα,

τὰ φέροντα εἰς τὸ χρώμα των τὰς θερμὰς περιπτύξεις τοῦ ἡλίου, πίπτουσι διὸ νὰ κοσμήσωσι νυμφικὴν παστάδα.

Ἴδου τὸ αἰώνιον μυστήριον τῆς φύσεως. Τὸ πᾶν δι' αὐτὴν εἶναι αἰωνία διαδοχή, τὸ πᾶν εἶναι διαρκῆς γέννησις. Δι' ἡμᾶς, τῶν παροδικῶς αὐτῆς τέκνα, δι' ἡμᾶς, τῶν ὁποίων τοὺς ὀφθαλμοὺς μόνον τὸ φαινόμενον προσβάλλει ἢ φύσις φαίνεται θνήσκουσα μόνον, φαίνεται, ἀντανακλῶσα σήμερον τὴν ἡμετέραν ζωὴν μὲ τὸς γεννωμένους καὶ θνήσκοντας ἡμῶν ὄνειρους, μὲ τὰς μαραινομένας ἐλπίδας καὶ μὲ τοὺς συντριβομένους πόθους.

Δι' ἡμᾶς τὸ φθινόπωρον εἶναι ἡ ἐποχὴ τῶν δακρύων, τῆς θλίψεως, τοῦ μαρasmus καὶ τῆς νεκρώσεως. διότι ὑπὸ τὸ πληκτικὸν αὐτοῦ περιβάλλον δὲν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν τὴν μεγάλην ἐορτὴν, ἣτις τελεῖται . . .

Ἀπεμακρύνθη σιγὰ-σιγὰ μὲ τὰς σκέψεις αὐτὰς ἀπὸ τὴν μαγικὴν ἐκεῖνην τοποθεσίαν. Ἡ δύσις ἐσκορπίζε πλέον εἰς τὸ τμήμα ἐκεῖνο τοῦ οὐρανοῦ τὰ φαιδρὰ χρώματα τῆς ἀμφιλύκης. Ὁ ἐλαφρὸς ἄνεμος συνεπλήρυνε τὴν πτῶσιν τῶν φύλλων, ἐνῶ εἰς τὰ ὠτὰ μου ἔφθανεν ἀπὸ τὸ βάθος τὸ αἰώνιον τῆς φύσεως ἄσμα, τὸ θρηγῶδες καὶ ἐν ταυτῷ φαιδρὸν, τὸ γοερὸν καὶ συγχρόνως χαρμόσυτον ἄσμα τῶν ὑμεναίων καὶ τῶν θανάτων.

Θ. Κ. Μ.

ΕΛΕΥΘΕΡΟΝ ΒΗΜΑ

Οἱ δημοδιδάσκαλοι εἰς ἀπεργίαν ! . . .

Ὁ πνευματῶδες κύριος Κίμων Μπέλλας ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν πνεύματος ἢ πνευμάτων — διότι, γνωστὸν εἶνε ὅτι περὶ τὸν πνευματισμὸν ἀπὸ τινος καταγίνεται, ἵνα, ὑπὲρ τὰ ἐγκόσμια φερόμενος, ἐκ τοῦ πνευματικοῦ κόσμου περὶ τῶν ἐπιγειῶν σχηματίζῃ σαφῆ ἰδέαν — ἐπνευματίσθη δημοσίᾳ νὰ παρουσιάσῃ ἐπιτημητὴς μιᾶς τάξεως ἀνθρώπων, πτωχῶν, ἀναξιοπαθόντων, φιλησῶν καὶ ταπεινῶν, τῶν δημοδιδασκάλων μας . . .

Καὶ ἀπαντῶν ὁ κύριος οὗτος, — ὁ πολὺ μουσικὸς, ὁ ὀλίγον ποιητὴς, ὁ πολὺ πνευματῶδες, ὁ ὀλίγον λόγιος, ὁ πολὺ αἰθεροβάμων, ὁ ὀλίγον γαιρέκακος — εἰς ἄσθρον τοῦ διευθυντοῦ τοῦ «Ἀπ' Ὅλα» κ. Θ. Κ. Μαρκοῦζου, ἐν ᾧ οὗτος ὑπὲρ τῶν διδασκάλων μας ἤγειρε φωνήν, ἐπικαλούμενος ὑπὲρ τῆς βελτιώσεως τῆς θέσεώς των τὴν μέριμναν τῆς κοινῆς — γράφει, ὑπὸ τὴν ἐμπνευσιν, βεβαίως, πνεύματος ἐνός ἢ πολλῶν συλλήβδην πνευμάτων, ἐναντίον τῶν δημοδιδασκάλων μας, χαρακτηρίζων αὐτοὺς — μπέλλα-σκέτα — ὡς φυγοπόνους, ὡς ἀγραμμάτους — ὁ γραμματισμένος αὐτός ! — καὶ ἐν τέλει ὡς ἀξίους τῆς τύχης των . . .

Καὶ ἐπειδὴ εἶναι τοιαῦτοι — ὦ ! τοῦ λογικοῦ εἰρημοῦ, ποιητικῆ ἢ πνευματικῆ ἀδείας, βεβαίως — ὀφείλουσι οἱ δημοδιδάσκαλοι ν' ἀπεργήσουν ! . . .

Ἐξ ὀνόματος τῶν συναδέλφων μου εὐχαριστῶ τὸν κύριον Μπέλλαν διὰ τὴν πρωτοβουλίαν του καὶ τὴν συμβουλήν του. Grève ! λοιπὸν. Αὐτὸ δὲν τὸ ἐσκέφθημεν ἕως τώρα ! Ἐως ἐκεῖ δὲν ἔφθασε τὸ μωαλό μας . . . Καὶ ποῦ νὰ φθάσῃ, ἀφοῦ ἡμεῖς οἱ ταλαίπωροι «μόνον τὸ Α, Β, Γ γνωρίζομεν, καὶ 2 καὶ 2 ὅτι γάμου 4» !

Λοιπὸν, ἀγαπητὲ κύριε. Ἐπὶ τὸ ἔργον. Σὰς προσκαλοῦμεν ἐπισήμως νὰ πάρετε τὴν πασαβίβλα σας καὶ νὰ τεθῆτε ἐπὶ κεφαλῆς μας, ἵνα ἐν χορδαῖς καὶ τυμπάνοις κηρύξωμεν διὰ συλλαλητηρίου γενικῆ ἀπεργίαν . . .

Ἐμμέτρως, βεβαίως, θὰ γράψετε τὰς ἀπαιτήσεις μας, καὶ νὰ ἐκφωνήσετε, ἐκ μέρους μας, τὸν ἐπαναστατικὸν λόγον. Καὶ ἐν τέλει νὰ ἐπικαλεσθῆτε τὰ πνεύματα νὰ φωτίσουν τὰς κοινότητας κατὰ πρῶτον λόγον, καὶ κατόπιν ἡμᾶς καὶ ἐν τέλει σὲ τὸν ἴδιον . . .

Θὰ δοξασθῆς τότε, κύριε Μπέλλα, πολὺ περισσότερο παρὰ τώρα, ὅποτε ὑπηρετῶν τὴν μουσικὴν, τὴν ποιητικὴν, καὶ καταγιγνώμενος εἰς ἐκδόσεις Λευκομάτων καὶ πνευματιστικῶν μεταβράσεων, δὲν κατώρθωσας νὰ φθάσῃς τὴν δόξαν, παραμένων μέχρι τῆς σήμερον ἀξίος τῆς τύχης σου ! . . .

Μ. ΑΠΕΡΓΙΔΗΣ
δημοδιδάσκαλος

Jules Rioux

ΠΩΣ ΝΑ ΕΥΔΟΚΙΜΩΜΕΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΒΙΟΝ

Η ΘΕΛΗΣΙΣ

Ὁ ἄνθρωπος, μικρόκοσμος ἢ ἄλλως περιληψίς τοῦ σύμπαντος, δύναται νὰ διαθέσῃ τὰς διαφόρους φυσικὰς δυνάμεις, ὅπως ἀναπτύξῃ τὴν φυσικὴν, τὴν διανοητικὴν καὶ τὴν ἠθικὴν του εὐεξίαν. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀναγνωρίζει τὰς δυνάμεις ταύτας καὶ δὲν δύναται νὰ τὰς μεταχειρισθῇ ὡς πρέπει, ἀποκτῶν ὅμως τὰς γνώσεις καὶ τὴν ἐπιστήμην ταύτην, μανθάνει ἀκριβῶς πῶς νὰ εὐδοκίμῃ εἰς τὸν βίον.

Ἡ σπουδαιότερα τῶν φυσικῶν τούτων δυνάμεων εἶνε ἡ θέλησις. Καὶ θέλησιν, μέχρι τινός, ἅπαντες ἔχομεν εἰς ἡμᾶς ὅμως ἀποκείται νὰ τὴν ἀναπτύξωμεν καὶ εἶνε ἐπάναγκες νὰ τὴν καθοδηγῶμεν.

Ὅποταν ἡ θέλησις εἶνε λογικὴ, πεφωτισμένη, ἀδιάσειστος, ἀποτελεῖ δυνάμιν θαυμασίαν. Περὶ τιαύτης δὲ θελήσεως δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ πᾶν δύναται. Ἄν βλέπωμεν ἐν τούτοις ἰσχυρὰς θελήσεως ἄτομα νὰ ἀποτυγχάνωσιν ἐν τῷ βίῳ, τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι δὲν τὴν ἐμόρφωσαν ἀρκούντως. Πρέπει νὰ μορφώσωμεν τὴν θέλησιν, ἵνα ὑφίσταται ἐν ἀρμονίᾳ μετὰ τῶν διανοητικῶν καὶ φυσικῶν μας ἰδιοτήτων.

Ὡς ὅλαι αἱ φυσικαὶ δυνάμεις, οὕτω καὶ ἡ θέλησις εἶνε δύναμις λαυθάνουσα, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ μάθωμεν νὰ χειριζόμεθα νουεχῶς. Ἡ δύναμις αὕτη δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὴν ἐν τῷ ἐλατηρίῳ τοῦ ὀρολογίου ἐνυπάρχουσαν. Ἐὰν ὁ μηχανισμὸς τοῦ ὀρολογίου ἔχη καλῶς, τότε ἡ δύναμις μεταδίδεται εἰς τοὺς τροχοὺς καὶ τοὺς κινεῖ. Ἐὰν ὅμως ὑπάρχῃ ἡ ἐλαχίστη ἀταξία εἰς τὸν μηχανισμόν, τότε ἡ ἐν τῷ ἐλατηρίῳ ἐναποταμιευμένη δύναμις ὑφίσταται μὲν πάλιν, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ παραγάγῃ τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν. Εἴτε ἐὰν ὁ ρυθμισμὸς τῆς κινήσεως ἔχει βλαθῆ, τότε ἡ δύναμις ἀπόλλυται, μὴ συγκρατουμένου πλέον τοῦ ἐλατηρίου, ὅπερ διαστέλλεται ἀποτόμως.

Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ὑδραυλικὴν δυνάμιν. Αὕτη καθ' ἑαυτὴν ἢ ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ὑδάτων ποταμοῦ τινος παραγομένη δύναμις, εἶνε γενικῶς ἀνωφελῆς, πολλάκις μάλιστα καὶ καταστρεπτικῆ διοχετευομένη ὅμως διὰ καταλλήλων μηχανημάτων, δύναται νὰ τιθασσευθῇ καὶ νὰ παρέξῃ σπουδαίας ὑπηρεσίας. Εἶνε δύναμις λαυθάνουσα, τὴν ὁποίαν ὁ ἄνθρωπος, διὰ τῆς ἐπ' αὐτῆς ἐπιβολῆς του, δύναται νὰ καταστήσῃ χρῆσιμον καὶ παραγωγικὴν εἰς μέγαν βαθμόν.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὴν δυνάμιν τῆς θελήσεως. Τὴν ἔχομεν ὅλοι ἐν μέτρῳ, ἀλλ' ὀλίγοι γνωρίζομεν νὰ ἐπωφελώμεθα ἐξ αὐτῆς. Διαπαιδαγωγοῦντες τὴν θέλησίν μας, μανθάνομεν νὰ ἐπωφελώμεθα ἐκ τῆς δυνάμεως ταύτης, τὴν ὁποίαν κατέχομεν.

(ἀκολουθεῖ)

Κ. ΣΙΣΚΙΑΝΣ

PAOLA LOMBROSO

ΤΟ ΗΘΙΚΟΝ ΣΘΕΝΟΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΟΣ

Γ'.

Ουδείς, βεβαίως, δύναται εἰς τὰ παραδείγματα, τὰ ἁποῖα παρετάξαμεν, ν' ἀντιτάξῃ ἀντιλογία. Δυνατόν, μόνον, νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι τὰ παραδείγματα ταῦτα ἀναφέρονται εἰς ἔξαιρετικὰς καὶ ἐκτάκτους φύσεις γυναικῶν, εἰς τὰς ἁποῖας ὁ ἔρως, ὁ πατριωτισμός, ἡ πρὸς τὰς ἔξερευνήσεις κλίσις, προσδίδουσιν ἡρωικὸν χαρακτήρα, καὶ ὅτι αἱ τοιαῦται φύσεις συχνάκις δὲν ἀπαντῶσι.

Δὲν εἶναι δυνατόν, βεβαίως, νὰ συμπεράνωμεν, ὅτι, ἀφοῦ ἡ φιλολογία ἀριθμῆι μετὰ τῶν μυστῶν αὐτῆς τὴν Γεωργίαν Σάνδη, τὴν Ἑλισάβετ Βρόβνινγκ (Browning), τὴν Γεωργίαν Ἐλιοτ (Eliot), τὴν Βέχερ Στάβε (Beecher Stowe), τὴν Οὐμφρου Βάρδ (Humphry Ward), πᾶσαι αἱ γυναῖκες εὐμοιροῦσι φιλολογικῶν ταλάντων!

Γυναῖκες — καὶ ἄνδρες ἐπίσης — ἔξαιρετικῶς ὅλως ἠθικῶς σθένους ἢ πολιτικῆς ἰδιοφυΐας δὲν ἀναφαίνονται ἢ ἐν μέσῳ κοινωνιῶν καὶ ἐντὸς χρονικῆς περιόδου, καθ' ἃς τὸ ἐπίπεδον τῆς γενναιοφροσύνης ἢ τῆς πνευματικῆς ἀναπτύξεως εἶναι λίαν ὑψωμένον.

Ἡ συχνότης, ὁ μέγας ἀριθμὸς γυναικῶν ἔξαιρετικῶς θαρραλέων, εἶναι ἄμεσον τεκμήριον ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν γυναικῶν φυσικὰς κέκτηται τάσεις πρὸς τοιαύτην ἰδιότητα. Ἡ ἰδιότης αὕτη εἶναι μὲν ἔμφυτος, ἀλλ' ὑπνώττει ἐν ἑαυταῖς· πολλάκις, μάλιστα, οὔτε αὐταὶ ἔχουσιν ἐπίγνωσιν τούτου, οὔτε ὁ περὶ αὐτὰς κόσμος ὑποψιάζεται τοῦτο.

Ὁ κατ' ἐπίφασιν παρατηρητὴς, ἐπὶ τῇ θέᾳ τοῦ κυκλοῦντος αὐτὸν γυναικείου κόσμου, ἦκιστα αἰσιοδόξους, βεβαίως, θὰ ἐπιφέρει κρίσεις.

Τί βλέπει;

Νεάνιδας ὠραίας, ἀπαστραπτούσας, φιλαρέσκους, καλλιτέχνιδας, ἀπὸ ἀπόψεως τῆς ἀμφιέσεως καὶ τοῦ καλλωπισμοῦ, ἀπλήστους εἰς τὸ νὰ δέχωνται φιλοφρονήσεις, περιποιήσεις, ἐπαίνους, κολακείας, ματαιοδόξους, ἐλαφρόνοας, καὶ πονηρὰς ἐνταυτῶ, διὰ διαφόρων, ἦκιστα ἀξιοπρεπῶν μέσων, ἀποσκοπούσας τὴν παγίδευσιν συζύγων.

Βλέπει, ὁ κατ' ἐπίφασιν παρατηρητὴς, νεαρὰς γυναῖκας τυραννικὰς καὶ καχυπόπτους, ἐὰν λατρεύωνται αὐταί, κομπορημονούσας καὶ κενοδόξους, ἐὰν νομίζωσιν ἑαυτὰς εὐφριεῖς, ἐνθουσιαζομένας ἐκ τῶν μικρῶν κοινωνικῶν σκανδάλων, ἐνασχολομένας, ἰδιαζόντως, εἰς τὸ shopping, εἰς τὰς ἐπισκέψεις, εἰς τὰ five o'clock, ἐντριβεῖς τῶν κανόνων τῆς ἐθιμοτυπίας. Βλέπει, προσέτι, ὁ κατ' ἐπιπολήν παρατηρητὴς, καλὰς ἀστὰς, συζύγους, μητέρας, οἰκοδεσποῖνας ἐντελεῖς, ἀλλὰ περιορισμένου πνεύματος, ἢ κενοδόξους καὶ αὐτὰς. Διακαῆ ἔχουσι πόθον παρᾶσημον ἐπὶ τοῦ στήθους νὰ φέρῃ ὁ σύζυγος, ἔξαλλοι καθίστανται ἐπὶ τῇ ἐλαχίστη ἀδιαθεσίᾳ τῶν τέκνων τῶν, ἔγκλημα φρονοῦσιν ὅτι διαπράττουσι, μὴ ἐνδίδουσαι εἰς τὰς

παραλόγους ἀπαιτήσεις τῶν μικρῶν τῶν, ἐπιδίδονται, ὡς ἀνδράποδα ἐργαζόμεναι, εἰς χειρότεχνίαν τριχάπτων ἢ προσκεφαλαίων πρὸς ἔξωραίισιν τῶν αἰθουσῶν τῶν.

Τοιαύτη ἡ γυνή, οἷαν βλέπει ὁ τοιοῦτος παρατηρητὴς, καὶ ὡς κρίνεται, συνήθως, παρ' ἡμῖν. Μία πλαγγὼν, δηλονότι, κομποπρεπῆς, χαρίεσσα, ἀσθενὲς φύλον, ὑφ' ὅλας τὰς ἐκφάνσεις. Τοιαύτη, ὄντως, ἡ γυνή· ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἔξωτερικὴν αὐτῆς μορφήν, κατὰ τὴν ἐπιπόλαιον μόνον παρατήρησιν.

Ἐγὼ διὰ τὴν τοιαύτην γυναῖκα διεκδικῶ τὸ μεγαλιότερον, τὸ ἀγνότερον, τὸ μᾶλλον ἀκατάβλητον ἠθικὸν σθένος. Εἰς τὴν τοιαύτην γυναῖκα ἐμβλέπω τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὸ θάρρος, τὴν σεμνοπρέπειαν καὶ τὴν εὐθύτητα, τὴν χρησιμότητα τῆς ψυχῆς, τὴν αὐταπάρησιν, τὸ αἴσθημα τοῦ καθήκοντος, τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας, ἀφ' ὧν ἀντλεῖ τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν δύναμιν, ἵνα τελεσφόρως ἀμύνηται ἢ μετ' ἀντοχῆς ἄχρως ἐσχάτων ὑποφέρει.

Ἡ ἀντίθεσις μετὰ τῆς χυδαιότητος τοῦ συνήθους βίου τῆς γυναικὸς καὶ τῆς ἐκδηλώσεως τοῦ φυσικοῦ σθένους ἐν δεδομένη στιγμή, εἶναι ἐκπληκτικὴ ἅμα καὶ παράδοξος.

Οὐσιῶδες εἶναι τὸ σημεῖον τοῦτο.

Διαφορὰ, καὶ διαφορὰ μεγάλη, ὑπάρχει μετὰ τῶν ἠθικῶν σθένους τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ τῆς γυναικὸς.

Ἄνθρωπος ἠθικῶς ἰσχυρὸς ἐμορφώθη τοιοῦτος εἴτε ἐξ ὀρμεμφύτου εἴτε ἐξ ἀνατροφῆς, τοιοῦτος δὲ θ' ἀπομένῃ, ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ σταδιοδρομία τοῦ βίου του, εὐτυχῆς ἢ περιπετειώδους. Ἄλλ' ἄνδρες, οὐχὶ μόνον φυσικῶς, ἀλλὰ καὶ ἠθικῶς ἰσχυροί, εἶναι πολὺ περισσότερον σπάνιοι, παρ' ὅσον φανταζόμεθα.

Ἡ γυνὴ διατηρεῖ ὑπνώττον τὸ ἠθικὸν αὐτῆς σθένος, ἐφ' ὅσον ὁ βίος αὐτῆς εἶναι ἀκύμαντος, ἡσυχος, εὐτυχῆς, κανονικῆς. Ἄλλ' ὅπου ἡ ἀνάγκη ἐνσκήψῃ, ὅπου ἡ πενία, ἢ δυστυχία, ἢ ἀσθένεια προσβάλλῃ τὴν οἰκογενεῖαν αὐτῆς, ὦ! τότε ἐξεγείρεται, ὡσεὶ μαγικὴ ράβδος ἐπ' αὐτῆς ἐπενήργησεν.

Οὐχὶ μία μόνον γυνή, ἀλλ' ἅπασαι, αἱ μᾶλλον μετριόφρονες, αἱ μᾶλλον φιλήσυχοι καὶ μειλίχιοι, εἰς πᾶσαν στιγμὴν, ἐν μέσῳ ὄλου τοῦ βίου αὐτῶν, ἀνευ προγυμνάσεως, ἀλλὰ καὶ ἀνευ ἐνδοιασμοῦ, ὀρπτονται εἰς τὴν ἀφοσίωσιν, εἰς τὴν θυσίαν, ταπειναί, ἀλλὰ καὶ πρόθυμοι, γαληνιαῖαι, ἀλλὰ καὶ ὀρμητικαί, ἀναζωπυρούμεναι ὑπὸ ἐσωτερικῆς φλογός, ἀφνιδίως ἐν ἑαυταῖς ἀναφλεγείσης καὶ μηδέποτε σβεννυμένης. Γυνή, ἢ μᾶλλον ἀπλή, ἢ μᾶλλον κοῦφος καὶ ἀκηδής, εἰς τὸ βάθος αὐτῆς ἐγκρύπτει ἡρωϊσμοῦ σπινθήρα, τὸν ὅποιον οὔτε αὐτὴ ἢ ἰδίᾳ οὔτε ἄλλος τις ὑποψιάζεται.

Ὁ σπινθήρ οὗτος δὲν ἀναφλέγεται, καθ' ὃν χρόνον κανονικῶς διαρρέει ὁ βίος τῶν, ἀλλ' αὐτομάτως ἀπαστράπτει, πράξεις ἀφοσιώσεων ἀνεξάντλητων καὶ αὐτοθυσιῶν ὑπερόχων καταυγάζων, ἐὰν τὸ πεπρωμένον σκληρῶς τοὺς περὶ ἑαυτὰς πλήξῃ.

Ἀταράχως τὰ ὀδυνηρὰ πλήγματα δέχονται τότε, παράπονα δὲν ἐκφέρουσιν, οὔτε ἀνωφελῶς θρηνοῦσιν, οὔτε ἀπελπίζουσι. Πρὸς τὸν σκοπὸν εὐθὺ βαίνουσαι, πρὸς τὴν σωτηρίαν καὶ τῶν δεινῶν τὴν ἀπαλλαγὴν ἐπιμόνας ἔχουσιν ἐστραμμένα νοῦν καὶ καρδίαν.

Αὐταῖ, αἱ δυσανασχετοῦσαι ἄλλοτε τὸν πόδα νὰ θέσωσιν εἰς τέναγος ἀκίνητου ὕδατος, εὐτόλμως ὀρπτονται τώρα εἰς τὸν ὠρούμενον καὶ κινδυνώδη χεῖμαρρον! . . .

Μ. ΣΩΦΡΟΝΙΔΗΣ

ΝΑΠΟΛΕΩΝ Ο ΜΕΓΑΣ

ΠΕΡΙ ΧΡΙΣΤΟΥ

Κατώρθωσεν ὁ Χριστὸς ὅτι ὁ Ἀλέξανδρος, ὁ Καῖσαρ, ὁ Ἀννίβας, Λουδοβίκος ὁ ΙΔ' ἐν ὄλῃ τῶν τῆ ευφυΐα δὲν κατώρθωσαν. Οὗτοι κατέκτησαν τὸν κόσμον ὅλον, ἀλλ' οὐδένα φίλον κατώρθωσαν νὰ ἔχωσιν. Ὁ Χριστὸς ὠμίλησε καὶ αἱ μετὰ ταῦτα γενεαὶ συνδέονται μετ' αὐτοῦ δια δεσμῶν στενωτέρων τῶν τοῦ αἵματος, δι' ἀγάπης ἀγιωτέρας καὶ μᾶλλον ἀκαταβλήτου ἢ πᾶσα ἄλλη ὅποιαδήποτε. Αὐτὸς ἀνάπτει τὸ πυρ τῆς ἀγάπης, ἣτις προξενεῖ τὸν θάνατον τῆς φιλαυτίας καὶ ὑπερτεροὶ πᾶσαν ἄλλην ἀγάπην. Ἄλλοι οὐδέποτε ἔσχον οὐδε ἰδέαν ἀπλήν τῆς μυστηριώδους ταύτης λέξεως, ἣτις εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Χριστιανισμοῦ ὑπο τὸ καλὸν ὄνομα τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης. Ὡστε τὸ μέγιστον θαῦμα τοῦ Χριστοῦ ἀναντιρρήτως εἶναι ἡ βασιλεία τῆς ἀγάπης. Πάντες οἱ πιστεύοντες ἐν εὐκρινείᾳ, αἰσθάνονται τὴν αξιοθαύμαστον ταύτην ἀγάπην, ἀγάπην ὑπεράνθρωπον, ἀγάπην θεῖαν· φαινόμενον ὑπερ τὴν ἀνθρωπίνην διάνοιαν καὶ ἀντίληψιν, ἱερὸν πυρ, μετακομισθέν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς δια τοῦ νέου τούτου Προμηθέως, τὸν ὅποιον ὁ Χρόνος, ὁ μέγας οὗτος πανδαμάτωρ καὶ ἐκμηδενιστής, δὲν ἠδυνήθη νὰ φθείρῃ, οὔτε τὴν διάρκειαν αὐτοῦ νὰ περιστείλῃ, ὅπερ ἐγὼ ὁ Ναπολέων θαυμάζω ὑπερ παν ἄλλο, διότι πολλάκις ἐσκέφθην περὶ αὐτοῦ. Καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει σαφέστατα εἰς ἐμε τὴν ἀπόλυτον θεότητα τοῦ Χριστοῦ.

H.

ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΚΑΡΔΙΟΧΤΥΠΙ

Ἄχ! πόσο φεύγουνε γοργὰ τῆς εὐτυχίας τὰ χρόνια,
κ' ἔρχεται ἀστόχαστος βοριάς,
ποῦ κόφτει τ' ἄνθια τῆς καρδιάς
καὶ τὴ σκεπνᾷ με χρόνια! . . .

Εἰμιον μικρὸ κ' ἀγάπησα. Τήνε θυμοῦμαι ἀκόμα:
Μιά μέρα μ' ἄρπαξε σφιχτά,
καὶ — δὲ γελῶ! — με τὰ σωστά
μὲ φίλησε στὸ στόμα . . .

Εἶταν μεγάλη, κ' ἄκουσα: «Κυρία» νὰ τὴν λένε.
Κυρία, σκέπτουμον κ' ἐγὼ
νὰ τῆς φωνάζω, θὰ πνιγῶ,
θὰ κάμω νὰ με κλαῖνε.

Νὰ κλαῖς κ' ἐσύ, νὰ μαραθῇ τὸ χεῖλί σου τ' ἀφράτο,
γιατί . . . δὲν ξέρω νὰ τὸ πῶ —
γιατί . . . πῶς λένε; — σ' ἀγαπῶ,
γιατί μ' ἄρῆσεις — νὰ το!

Πολλὲς φορὲς μὲ διάβαζε· κουνούσα τὸ κεφάλι,
δὲν πρόσεχα — καὶ ποῦ μυαλό; . . .
Σὰν τέλευε: παρακαλῶ
νὰ μοῦ τὸ πῆτε πάλι,

Τῆς ἔλεγα, καὶ μ' ἔλεγε γλυκά, τὸ νοῦ μου νάχω
ὅσο που — τί πολυλογῶ;
μιά μέρα ἔμαθα κ' ἐγὼ
νὰ μελετῶ μονάχο . . .

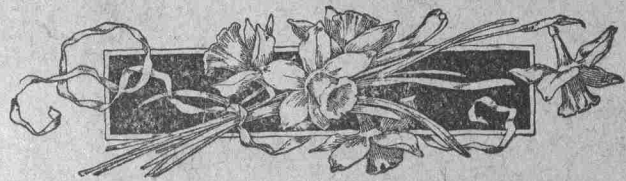
Πιὰ δὲν τὴν ἔβλεπα συχνά. Σὰν ἔρχουνταν, θυμοῦμαι
για μιά τῆς ἄδολη ματιά
ἄφηνά πέννες καὶ χαρτιά
κ' ἔτρεχα νὰ τὰ ποῦμε.

Μιά μέρα μὲ στολίσανε, μοῦ δῶσαν μιά δεκάρα
μὲ πῆραν, κ' ἔτσι παστρικό
μὲ πῆγαν στὸ γειτονικό.
Πλήθος ἐκεῖ κ' ἀντάρα! . . .

Ἐκεῖνη μὲς στὰ κάτασπρα ντυμένη, σὰν τὸ φροῦτο.
Δυὸ-τρεῖς μιλοῦσαν σιγαλά.
Λέγαν: παντρεύεται καλά! —
Παντρεύεται! τ' εἶν' τοῦτο; . . .

Δὲν τῶξερα, τὸ δύστηχο! Μοῦ τῶμαθεν ὁ χρόνος
πῶς μὲς στῶν ἄλλων τὴ χαρὰ
κάποτε ῥύβεται σκληρὰ
κ' ἕνας δικὸς μας πόνος.

ΟΜΗΡΟΣ ΜΠΕΚΕΣ

Ο ΠΛΑΤΩΝ ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Τὸ βιβλίον εἶναι ἀναντιρρήτως ὁ σπουδαιότερος φορεὺς πρὸς διάδοσιν τῶν γνώσεων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Μετὰ τὴν ἐφευρέσιν μάλιστα τῆς τυπογραφίας, τὸ ἐντυπον βιβλίον ἀποτελεῖ τὸ οὐσιωδέστατον γνῶρισμα τοῦ ἀνθρώπου. Διότι, ἐκεῖ ὅπου δὲν κυκλοφορεῖ, δὲν ὑπάρχει ἀνθρωπισμός, καὶ οἱ μορφὴν μὲν ἀνθρώπου ἔχοντες, ἀγνοοῦντες ὅμως τὴν χρῆσιν τοῦ βιβλίου, τάσσονται εἰς βαθμίδα ζωολογικὴν κατωτέραν, συγγενεῦοντες περισσότερον πρὸς τὸν γορίλλον καὶ τὸν οὐραγοτάγκον, παρὰ πρὸς τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ὅμως παράδοξον βέβαια θὰ φανῆ ὅτι ὁ Πλάτων ὑποτιμᾷ τὸ βιβλίον καὶ προτιμᾷ τὸν προφορικὸν λόγον τοῦ γραπτοῦ. Ἐτι δὲ παραδοξότερον, ὅταν τις σκεφθῆ ὅτι ὁ Πλάτων ὡς συγγραφεὺς κατέχει ὅλα ὁμοῦ τὰ χαρίσματα, φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα, ὧν ἕκαστον χωριστὰ ἠδύνατο νὰ καταστήσῃ ἐνδοξον πάντα συγγραφεύα. Διότι ἔχει καλλιπέειαν, φαντασίαν, σαφήνειαν, χάριν γοητεύουσαν καὶ λεπτὴν εἰρωνείαν, δραματικὴν τέχνην, ὕψος καὶ μεγαληγορίαν, ἀκένωτον πλοῦτον ἰδεῶν, καὶ δεινότητα ἀπαράμιλλον εἰς τὴν μυθοπλαστίαν, τὰς μεταφοράς, τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν ρητορικὴν, καίτοι πολλαχῶς καταφέρεται κατὰ τῶν ρητόρων καὶ τῆς ρητορικῆς.

Γάλλος κριτικὸς ἀποτεινόμενος πρὸς Γάλλους εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ὅστις ἀγνοεῖ τί ἐστὶ Πλάτων, ἄς φαντασθῆ ἕνα συγγραφεύα, ὅστις εἶναι συγχρόνως Πασκάλ, Βοσουέτος, καὶ Φενελών· οἱ τρεῖς ὁμοῦ δὲν κάμνουν ἕνα Πλάτωνα ὡς συγγραφεύα· ἀλλὰ ὁ Πλάτων ὡς φιλόσοφος καὶ τὸν κολοσσὸν ἐκείνον ὑπερβαίνει κατὰ ἑκατὸν ὀργυιάς ἀκόμη».

Τὰ συγγράματα ἀποκαλεῖ ὁ Πλάτων *κῆπους γραμμάτων* (τοὺς ἐν γράμμασι κήπους), τὰ δὲ ἰδικά του, καίτοι ὅλα τέλεια ἀριστουργήματα, ὑπολαμβάνει ὁ ἴδιος *παιδιάς χάριν γραφέντα* καὶ ὡς *ὑπομνήματα* δι' ἑαυτόν, ὅταν ἔλθῃ τὸ γῆρας μὲ τὴν σύντροφόν του τὴν λήθην, διὰ νὰ εὐχαριστῆται βλέπων τὴν ἀπαλὴν βλάστησιν, ἀντὶ νὰ παίζῃ ὡς οἱ ἄλλοι μὲ συμπόσια καὶ ἄλλας παρομοίας διασκεδάσεις. Οἱ ἄλλοι ἐζήτησαν τὴν ἡδονὴν εἰς τὰ συμπόσια, ὁ Πλάτων εἰς τὸ νὰ γράφῃ τὸ συμπόσιόν του. Αὐτὴ ἦτο ἡ «παγκάλη παρὰ φαύλην παιδιάν τοῦ ἐν λόγοις δυναμένου παίζεῖν».

Ἴδου τὸ περιλάλητον χωρίον (Φαῖδρος 275 Δ), ἐνθα διατυπῶνται τὰ μειονεκτήματα τοῦ γραπτοῦ λόγου:

«Ἡ γραφὴ ἔχει ἐν μέγα κακόν, ὁμοίον καθ' ὅλα πρὸς τὸ τῆς ζωγραφικῆς. Τὰ ἔργα τῆς ζωγραφικῆς στέκουν καὶ φαίνονται ζωντανά, ἀλλ' ἂν κάμῃς εἰς αὐτὰ μίαν ἐρώτησιν, σιγοῦν σεμνότατα. Τὸ ἴδιον παύσκει καὶ οἱ γραπτοὶ λόγοι. Νομίζεις ὅτι λέγουν κάτι τι· ἀλλ' ὅταν τοὺς ἐρωτήσῃς, θέλων νὰ μάθῃς τὸ νόημα τῶν λεγομένων, σὲ ἐπαναλαμβάνουν πάντοτε τὸ αὐτό. Ἐπειτα τὸ ἀπαξ γραφὴν κυκλοφορεῖ (κυλινδεῖται) παντοῦ ἐξ ἴσου πρὸς τε τοὺς ἐπαίοντας καὶ

πρὸς τοὺς μὴ τοιοῦτους, καὶ δὲν γνωρίζει πρὸς τοίους πρέπει νὰ ὁμιλῇ καὶ πρὸς τοίους νὰ σιγᾷ. Ἐὰν δὲ προσβληθῆ ὡς πλημμελῶς ἔχον καὶ ἀδίκως λαιδορηθῆ, ἔχει ἀνάγκη πάντοτε τῆς βοηθείας τοῦ γεννήτορος· διότι μόνον του εἶναι ἀνίκανον εἰς ἄμυναν καὶ ἀδύνατον εἰς αὐτοβοήθειαν».

Ἀντιθέτως πρὸς τὸν γραπτὸν, ὁ προφορικὸς λόγος κρίνεται ἀνώτερος καὶ δυνατώτερος· χαράσσεται εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἀκούοντος καὶ μανθάνοντος, εἶναι δυνατὸς εἰς ἄμυναν καὶ γνωρίζει πρὸς τοίους πρέπει νὰ λαλῇ καὶ πρὸς τοίους νὰ σιγᾷ. Ὁ γραπτὸς λόγος κατὰ τὸν Πλάτωνα εἶναι *εἶδωλον* τοῦ προφορικοῦ, ὅστις εἶναι ὁ ζωντανὸς καὶ ἔμψυχος λόγος.

«Ὁ μεταχειριζόμενος τὴν *διαλεκτικὴν τέχνην* πρὸς μίαν ψυχὴν κατάλληλον, φυτεύει εἰς αὐτὴν καὶ σπείρει μετ' ἐπιστήμης λόγους, οἱ ὅποιοι εἶναι ἱκανοὶ καὶ ἑαυτοὺς νὰ ὑπερασπίζωνται καὶ τὸν φυτεύσαντα καὶ οὐ μόνον καρποφοροῦν, ἀλλὰ καὶ ἐνέχουν σπέρμα, ἐξ οὗ ἄλλοι λόγοι εἰς ἄλλα ἤθη φυόμενοι καθιστοῦν τὸ μὲν σπέρμα ἐς αἰεὶ ἀθάνατον, τὸν δὲ κατέχοντα αὐτὸ εὐδαίμονα τόσον, ὅσον δέδοται εἰς ἄνθρωπον τὸ εὐδαιμονεῖν».

Εἶναι βέβαιον ἐν τούτοις ὅτι τὸ βιβλίον δὲν δύναται νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν προφορικὴν διδασκαλίαν οὐ μόνον εἰς τὰ σχολεῖα τῆς κατωτέρας καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὰ Πανεπιστήμια. Αἱ ἐπιστήμαι ὅλαι σήμερον, διακριθεῖσαι ἀπ' ἀλλήλων καὶ κολοσσισαίως ἀναπτυχθεῖσαι, περιλαμβάνονται ἐντὸς βιβλίων, μεθοδικώτατα κατατασσόντων ὅλας τὰς κεκτημένας γνώσεις. Καὶ ὅμως τὰ βιβλία δὲν ἀρκοῦν μόνον πρὸς μετάδοσιν τῶν ἐπιστημονικῶν γνώσεων· ἀπόδειξις ὅτι ἐξακολουθοῦν λειτουργοῦντα πανταχοῦ τὰ Πανεπιστήμια καὶ δὲν παύουν διδάσκοντες διὰ ζώσης φωνῆς οἱ Καθηγηταί. Ἐὰν τὸ πρᾶγμα εἶχεν ἄλλως, τότε κατ' ἀνάγκη θὰ ἐκλείοντο ἐς αἰεὶ αἱ πύλαι τῶν Πανεπιστημίων καὶ ἀντ' αὐτῶν οἱ βιβλιοπῶλαι καὶ αἱ δημόσιαι Βιβλιοθήκαι μετὰ τῶν Μουσείων θὰ ἤρουν νὰ μᾶς προμηθεύσουν διδάκτορας ὅλων τῶν ἐπιστημῶν. Θὰ εἶχομεν τότε ἀνάγκη τὸ πολὺ ἐνὸς Πανεπιστημίου, ὅπου θὰ κατεγίνοντο οἱ σοφοὶ οὐχὶ πρὸς διδασκαλίαν, ἀλλὰ πρὸς ἐξερευνησιν νέας ἀληθείας καὶ πρὸς κατάκτησιν νέας γνώσεως, ὅπως διὰ τῶν νέων ἐφευρέσεων πλουτίζονται τὰ βιβλία καὶ δι' αὐτῶν μεταδίδεται ἡ διδασκαλία εἰς τοὺς ἀναγνώστας.

Ἡ ἀνάγνωσις πράγματι στερεῖται τῆς μυστηριώδους δυνάμεως, ἣν ἔχει ἡ φωνὴ τοῦ διδάσκοντος, ὡς ὀρθῶς παρατηρεῖ ὁ Ἄγγλος ἐλληνογλῶσσος Butcher, ὁ γράφας λαμπρὰν διατριβὴν περὶ τοῦ θεμάτων τούτου ἐξ ἀφορμῆς τοῦ μνησθέντος χωρίου τοῦ Πλάτωνος. Τοιοῦτου εἶδους μελέτας δὲν κατορθώνουν νὰ γράψουν οἱ ἰδιοὶ μας φιλόλογοι. Μέτρια πράγματα μετὰ σαφηνείας καὶ δεξιότητος λεγόμενα, προκαλοῦν μείζονα προσοχὴν καὶ ἐμποιοῦν ἰσχυροτέραν ἐντύπωσιν εἰς τὸν ἀκροατὴν, παρὰ ἐὰν τὰ αὐτὰ καλλιέστερον γραφόμενα ἀνεγινώσκοντο. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει, καὶ ἐὰν ὁ λέγων στερεῖται ρητορικῶν χαρισμάτων. Τίς ὁ λόγος; Ὁ ὁμιλῶν εἶναι ἄνθρωπος, ἐνῶ τὸ βιβλίον ἐν μέρει δὲν εἶναι ἄνθρωπος. Ὀλίγιστοι γράφουν, ὅπως εἶναι οἱ ἴδιοι, οὔτε κάμνουν τὰ συγγράμματα ὅταν ἐντύπωσιν κάμνει ὁ συγγραφεύς. Ὁ γράφων συνήθως χάνει τὸν χαρακτήρα του· γίνεται ἀπρόσωπος, οὐδέτερος, ἐνίοτε ἀντίπους ἑαυτοῦ, ἢ φανταστικὸν πρόσωπον. Ὅταν μετὰ

τὸ σύγγραμμα γνωρίσωμεν τὸν συγγραφεύα, ἐκπληττόμεθα διὰ τὴν διαφορὰν καὶ τὴν ἀπάτην μας. Ὁ Μολιέρος εὐρίσκειται ὅτι δὲν εἶναι οὔτε ἐξυπνος οὔτε εὐθυμος, ἀλλὰ μελαγχολικὸς καὶ ἀκοινωνητος. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ μὲ τὸν ἰδικόν μας Σουρῆν. Καὶ δὲν ἀληθεύει πάντοτε τὸ ἀπόφθεγμα: *Le style c'est l'homme*. Ὁ ὁμιλῶν δὲν δύναται νὰ κρυφθῇ προσωποδοφορῶν διαρκῶς, ὅπως τὸ βιβλίον. Ἀποκαλύπτεται ὅταν διδάσκῃ, ἐξαιρέσει τῶν ἀπὸ τοῦ ἄμωνος ἱεροκηρύκων, οἵτινες ἐπιμελῶς μέχρι τέλους τοῦ κηρύγματος κρατοῦν καλὰ τὴν προσωπίδα των.

Καὶ ἄλλος Ἄγγλος συγγραφεύς, ὁ Neuman, δύο λόγους φέρει συνηγοροῦντας ὑπὲρ τῆς προτιμήσεως τῆς διὰ ζώσης φωνῆς διδασκαλίας:

1) Τὸ βιβλίον, ὅπως καὶ οἱ νόμοι, ἀδύναται νὰ προῖδῃ ὅλας τὰς λεπτομερείας περιπλόκου ὕλης καὶ νὰ δώσῃ λύσιν εἰς τὰς ἀπορίας, αἵτινες καὶ ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων γεννῶνται καὶ πληθύνονται ἐπ' ἀπειρον ἀναλόγως τῆς ἀντιλήψεως ἐκάστου ἀναγνώστου.

2) Οὐδὲν βιβλίον δύναται νὰ ἔχῃ τὸ εἰδικὸν πνεῦμα καὶ τὰς λεπτὰς μερικότητας τοῦ περὶ οὗ πρόκειται ἀντικειμένου μὲ τὴν ταχύτητα καὶ τὴν βεβαιότητα, ὅταν ἔχει ἢ ἐπικοινωνία πνεύματος πρὸς πνεῦμα διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, τοῦ βλέμματος, τοῦ τόνου τῆς φωνῆς, διὰ τῆς στάσεως καὶ ἐντυπώσεως, διὰ τῶν ἐπικαίρων ἐκφράσεων τῆς στιγμῆς, διὰ τῆς φυσικῆς ὁμιλίας καὶ οἰκειότητος. Τὰς γενικὰς γνώσεις μανθάνομεν ἀπὸ τὸ βιβλίον, ἀναγινώσκοντες ἡσύχως κατ' οἶκον· ἀλλὰ τὴν λεπτομέρειαν, τὸ χρῶμα, τὸν τόνον, τὸν ἀέρα, τὴν ζῶν πού ἔχει ἐν ἡμῖν ἢ γνῶσις, ὅλα αὐτὰ λαμβάνομεν παρ' ἐκείνου, ὅστις ἔχει αὐτὰ ζωντανά. Ὡς ὁ μαθητὴς ὁ θέλων νὰ μάθῃ τὴν Γαλλικὴν ἢ Γερμανικὴν γλῶσσαν δὲν ἀρκεῖται εἰς μόνην τὴν γραμματικὴν, ἀλλὰ μεταβαίνει εἰς Παρισίους ἢ εἰς τὴν Δρέσδην, καὶ ὅπως οἱ καλλιτέχναι αἰσθάνονται τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκη νὰ μεταδῶσιν εἰς τὴν Φλωρεντίαν καὶ εἰς τὴν Ρώμην, μέχρις οὗ ἐφευρεθῆ ἡ *φωτογραφία τῆς διανοίας* διὰ σχημάτων, γραμμῶν, κινήσεως τῶν σκέψεων καὶ τῆς ἐσωτερικῆς φυσιογνωμίας, ἀνάγκη, ὅπως ἐκμάθωμεν σοφίαν, ν' ἀκούωμεν τὸν διδάσκαλον τῆς σοφίας καὶ νὰ μεταβαίνωμεν εἰς τὴν βρύσιν διὰ νὰ πίνωμεν νερό· Ἐκείθεν πολλὰ δύναται νὰ διοχετευθῶν διὰ τῶν βιβλίων μέχρι περάτων τῆς οἰκουμένης, ἀλλὰ τὸ πλήρες εὐρίσκειται εἰς ἐν μέρος, ἐκεῖ ὅπου *συνέρχονται συνδυασμοὶ διανοιῶν καὶ γράφονται ἢ ἐμπνέονται τὰ ἀριστουργήματα*.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ
Διηγητὸς.

ΑΣΤΕΙΑ

Δάνειον πνεῦμα.

Διδάσκαλος ἐρωτῶν τὸν μικρὸν Νίκον:

— . . . Λοιπὸν εἴκοσι πλὴν εἴκοσι;

Ὁ Νίκος σιωπᾷ.

Διδάσκαλος. — Νά, διὰ νὰ τὸ καταλάβῃς καλλίτερον: Ὑπόθεσε ὅτι ἔχεις 20 λεπτὰ μέσα εἰς τὴν τσέπη σου καὶ ὅτι τὰ χάνεις αὐτὰ τὰ 20 λεπτά. Τί θὰ ἔχῃ ἢ τσέπη σου;

Νίκος. — Καμμιά τρύπα!

Δαρδανέλλια

T. A. N.

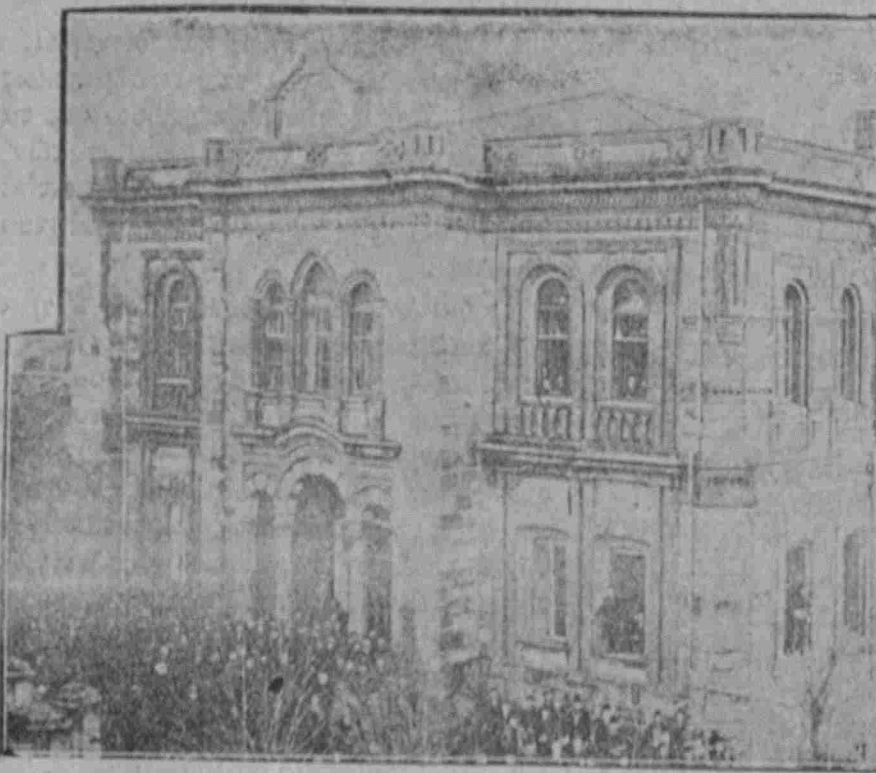
ΤΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ * * * * *

ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΙΣ

Ζάππειον Παρθεναγωγείον

Ἡ Ἀδριανούπολις, κτισθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἀυτοκράτορος Ἀδριανοῦ, ἐξ οὗ ἔλαβεν καὶ τὸ ὄνομα, κεῖται παρὰ τὴν συμβολὴν τῶν ποταμῶν Ἐβρου, Τόνσου καὶ Ἀρδίοκου. Πρὸς Δ καὶ Α ὑψοῦνται λόφοι, ἀφ' ὧν εἶναι πάνοπτοι ἔνθεν μὲν ἡ μεγάλη τοῦ Ἐβρου πεδιάς, ἔνθεν δὲ ἡ τοῦ Τόνσου, ἀμφότεραι σύμφυτοι ἐξ ἀμπελώνων καὶ ὀπωροφόρων δένδρων παντοδαπῶν, παρέχουσαι τροφιστάτην θέαν.

Ἀριθμῶν 90,000 κατοίκους, ἐξ ὧν 35,000 Ἕλληνες, διατηροῦντες Γυμνάσιον ἀνεγνωρισμένον, ἐν ᾧ διδάσκουσιν 11 καθηγηταὶ καὶ φοιτῶσι 305 μαθηταί, Ζάππειον παρθεναγωγεῖον (ἡμιγυμνάσιον), μετὰ 5 κα-

Ἐκ τῶν ἀρχαίων τειχῶν, ὧν ἐρείπια μέχρι πρότινος ἀρχαῖα ἐσφίζοντο, διατηρεῖται πύργος Ἰωάννου τοῦ Τιμοσκή, εἰς τὴν ΒΑ γωνίαν τοῦ τείχους κείμενος καὶ φέρων ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς πλευρᾶς τὴν ἐξῆς, μεγάλους γράμμασι, ἐπιγραφὴν:

Τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ ἡμῶν Ἰωάννῃ

Ἐκ τῶν πολλῶν τμητῶν ἐπισημότερον εἶναι τὸ τέμενος Σελίμ τοῦ Β, οἰκοδομηθὲν κατὰ τὸ ἔτος 156. Τὸ τέμενος τοῦτο, ὅπερ φημίζεται ὡς ἐν τῶν ἀριστοτεργημάτων τῆς τουρκικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἔχει τροῦλλον κατὰ 6 μέτρα ὑψηλότερον τοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας, ὅστις ὑποβαστάζεται ὑπὸ πορφυρετῶν κιόνων. Ἡ ἐσωτερικὴ διακόσμησις εἶναι πλουσιωτάτη καὶ 999 παράθυρα δίδουσι τὸ φῶς εἰς αὐτό. Οἱ δὲ τέσσαρες ὑψιτενεῖς μιναρέδες, οἵτινες κοσμοῦσι τὰ ἄκρα, εἶναι ὁρατοὶ ἐξ ἀποστάσεως 8 ὥρων.

Ἑλληνικὸν Γυμνάσιον

θηγητῶν, 9 διδασκαλισσῶν καὶ 509 μαθητριῶν, καὶ 20 ἄλλα ἀρρεναγωγεῖα, παρθεναγωγεῖα καὶ νηπιαγωγεῖα. Εἰς ἅπαντα τὰ ἐκπαιδευτήρια Ἀδριανουπόλεως φοιτῶσι 3,527 μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι καὶ διδάσκουσιν 72 καθηγηταί, διδάσκαλοι καὶ διδασκάλισσαι.

Ἐν Ἀδριανουπόλει ὑπάρχουσι 12 ἐκκλησίαι, 2 παρεκκλήσια καὶ λειτουργοῦσιν 9 Φιλεκπαιδευτικὰ καὶ

Φιλανθρωπικὰ σωματεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Φιλεκπαιδευτικὸς Σύλλογος, πρὸ τριακονταεταετίας ἰδρυθεὶς διὰ κληροδοτήματος τοῦ μεγάλου τοῦ Σωματείου εὐσεβέτου, ἀοιδίμου Ροδοκανάκη, συντηρεῖ φερώνυμον Ἀσικὴν Σχολὴν ἐν τῷ προαστείῳ Ἰδριμίζ καὶ διὰ τῶν συνδρομῶν τῶν μελῶν του Νηπιαγωγεῖον ἐν Γενή-Ἰμαρέτ.

Ο ΑΠΟΚΛΗΡΟΣ

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Ἐπειδὴ ὁ πατέρας μου ἀγαποῦσε τὴν μητέρα μου, πτωχὴν κόρην ἱερῆς, ἠρησθὴν νὰ νυμφευθῇ μίαν κόρην εὐγενῆ, πλουσίαν, ἄσχημον καὶ ξανθοτριχα, τὴν ὁποίαν τοῦ ἐπροξένευσον, καὶ μοιλονοῦν ἤξευρεν ὅτι ὁ παππὸς μου δὲν θὰ τοῦ εἴλεγε οὔτε καλὴμέρα κατόπιν τοιοῦτου γάμου, τὴν ἐνυμφεύθη.

Ἐγὼ εἶμαι πολὺ εὐχαριστήμενος πρὸς τὴν ἡγάπησε, διότι ἡ μητέρα μου εἶναι πολὺ εὐμορφῆ. Ἐχει ἄραια γυαλιστερά μαλλιά, ἐνδύεται εὐμορφα καὶ βάζει ἀκριβὰ στολίδια. Πόσον ἡ μητέρα μου διαφέρει ἀπὸ τὰς μητέρας τῶν συμμαθητῶν μου! Τῆς μιάς τὰ δόντια πετοῦνε καὶ χοροπηδοῦνε ὅταν ὀμιλῇ, τῆς ἄλλης τὰ μαλλιά εἶναι ψαρρά καὶ τὸ πρόσωπον οὐδὲν οἰκία τομάτα. Ἐγὼ καλλίτερα νὰ ζῶ γιὰ πάντα στὸ φτωχικὸ μας σπιτάκι, μὲ τὴν μητέρα μου, παρὰ στὸ μεγαλειότερον παλάτι, μὲ μίαν ἀπὸ αὐταῖς τὰς ἄσχημοὺς γυναῖκες.

Ὁ πατέρας πολλὰς φορὰς ἐγγράψεν εἰς τὸν παππὸν καὶ τὸν παρεκάλει νὰ τὸν συγχωρήσῃ, δὲν τὸ κατέβρωσεν ὅμως ποτέ. Ὁ παππὸς μου, ἐπειδὴ ὁ προκάτοχος του κατέβηκεν εἰς τὴν Ἀγγλίαν μαζὺ μὲ τὸν Γουλιέλμον τὸν Κατακτητὴν, τὸ εἶχε ἔς τὴν μύτη του καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀτιμᾶσθαι τὸ γενεαλογικὸν του δένδρον.

Κατὰ τὰς τελευταίας διακοπὰς μου, τὰ οικονομικά μας ἦσαν πολὺ περισσώτερον στενόχωρα παρὰ κάθε ἄλλην φορὰν. Τὰ χρῆμα ἔκρινον τὸν πατέρα,

ἡ ράπτρια δὲν ἔρραπτε πλέον, κανὲν φόρεμα εἰς τὴν μητέρα. Καὶ ὅλα αὐτὰ διὰ τὸ πείσμα τοῦ παπποῦ μου... Τότε, χωρὶς νὰ πῶσθε κανένα τίποτε, ἐτρέβηξα γιὰ τὸ παλάτι τοῦ παπποῦ. Ἐπῆρα μαζὺ μου καὶ τὴν φωτογραφίαν τῆς μητέρας μου, διὰ νὰ τὴν δεῖξω εἰς τὸν παππὸν, ὅτι ἦτο περὶ εὐμορφῆ ἀπὸ κάθε ἄλλης γυναῖκα. Ἐξόδευσά διὰ τὸ ταξιδάκι αὐτὸ καὶ τὸ τελευταῖο μου σελήνι.

Ὅταν ἐφθάσα, δὲν ἤθελα νὰ πιστεῖσω τὰ μάτια μου. Ἦτο ἓνα πεντάμορφο παλάτι. Ὁ γέρω θυρωρὸς ποῦ ἦλθε νὰ μ' ἀνοίξῃ, σὲν μὲ εἶδεν, ἔμεινε χωρὶς φωνή. Τὸν ἠρώτησα ὅν μὲ ἤξευρε.

— Παιδί μου, εἶσαι μίαν ζωντανὴν φωτογραφίαν τ' ἀρεντικῶν σὲν εἶχε τὰ χρόνια σου... εἶπε μὲ τρομουλιαστὴ φωνή.

Τοῦ εἶπα, ὅτι, ἀφοῦ ἐγνώρισεν τὸν παππὸν μου παιδάκι, θὰ εἶναι ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ μαρτυρίου, ὁ γέρος ἐγέλασε. Τοῦ εἶπα τότε διατὶ ἐπῆγα.

Ἐκεῖνος ἔβλεπε τὸ κεφάλι μου καὶ μὲ μισοκλεισμένα μάτια ἐφθόρισε:

— Ἐγὼ ρητὴν ἐντολὴν νὰ μὴ ἐπιτρέψω τὴν εἰσοδὸν εἰς τὸν πατέρα σου, ἀλλὰ διὰ σὲ δὲν ἐγένετο ποτὲ λόγος. Μικρὸν μου κύριε, ἔλατε ἀπ' ἐδῶ.

Μὲ ἔβαλε, λοιπόν, εἰς μίαν αἴθουσαν, μεγάλην ὡς ἐκκλησίαν. Ὁ παππὸς μου ἦτο ἐκεῖ, σφραγισμένος κοντὰ στὴν φωτιά. Μόλις εἶδα τὴν ἀσχηρὰν του ὄψιν, μοῦ ἦλθε μία ἰδέα νὰ πάρω δρόμον ὀπίσω, ἀλλ' ἐπιλλογίσθηκα τὴν φτώχεια μας, καὶ εἶδενα μὲ πολλὴν εὐγένειαν τὴν φωτογραφίαν τῆς μητέρας μου.

— Δὲν εἶναι ἄσχημη, εἶναι ἀκόμη περὶ εὐμορφῆ,

εἶπα, θὰ θαυμάσετε ἂν τῆς ἐπιτρέψετε νὰ ἔλθῃ νὰ σὰς ἰδῇ.

— Ποιὸς εἶσαι σὺ, λοιπόν; Τί διάβολο ἤθελε αὐτὸς ὁ γεροξεκουριάς νὰ σὲ φέρῃ ἐδῶ;

Ἐμίλει τόσο δυνατὰ, ὥστε ἐπηδούσα στὸν ἀέρα. Ὁ θυμὸς του δὲν εἶχε πλέον ὄρια. Ὁ κεραυνὸς τῆς φωνῆς του καὶ ἡ λάμψις τῶν ὀφθαλμῶν του μὲ ἐκεραυνώσαν. Ὁ ἀήρ ἐσείετο ἀπὸ τὰς ὑβρεῖς καὶ τὰς βλασφημίας του. Σειθῆμωσε κομμάτι, σὲν τοῦ ἐζητήσα συγγνώμην, ἀλλ' ὅταν εἶπατε ποῖος ἦμην καὶ τί ἐπῆγα νὰ κάμω, ὁ θυμὸς του ἐδιπλασιάσθη.

— Καὶ ποιὸς, λοιπόν, σὲ ἐστείλε νὰ διακονήσῃς ἐδῶ;

— Κανεὶς δὲν πιστεύει ὅτι τὴν στιγμὴν ταύτην εὐρίσκομαι ἐδῶ. Θέλετε νὰ ἰδῆτε τὴν φωτογραφίαν τῆς;

— Ὁχι, κρημνίσου, ὀχληρέ, καὶ νὰ μὴ πῆσῃς ποτὲ στὰ χέρια μου, ἐγγύλλισε καὶ μοῦ εἰδείξε τὸ μπασιτοῦνί του.

Ἄλλὰ στὰ τελευταῖα ἐθῆμωσα καὶ ἐγὼ καὶ τοῦ εἶδενα πῶς σκέπτομαι. Τότε ἐκτίπηνεν ἓνα κουδοῦνι καὶ διέταξε νὰ μὲ πετάξουν ἔξω. Ὁ γέρω θυρωρὸς μ' ἐπῆρε καὶ μὲ ὠδήγησεν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν μὲ τὸ ἀμάξι.

Ὁ πατέρας μου ξεκαρδίσθηκε, σὲν εἶμαθεν αὐτὴν τὴν ἱστορίαν. Ἐκτοτε δὲν ἤκουσαμεν ποτὲ νὰ γίνεταί λόγος διὰ τὸν παππὸν.

Αἰφνης, ἓνα πρωὶ ὁ συμβολαιογράφος μὰς εἶδοποίησεν ὅτι ὁ παππὸς ἀπέθανεν καὶ ὅτι ἐπρέπε νὰ παρευρεθῶμεν κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς διαθήκης του, συμφώνως μὲ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ μακαρίτου.

Το ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

ΕΜΜ. ΡΕΠΟΥΛΗΣ
τῶν Ἐσωτερικῶν.

ΕΛΕΥΘ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
τῶν Στρατιωτικῶν καὶ Ναυτικῶν.

ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗΣ
τῆς Γεωργίας.

Ν. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
τῆ Δικαιοσύνης.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΡΙΠΑΡΙΣ
τῶν Ἐξωτερικῶν.

Α.Π. ΑΛΕΞΑΝΔΡΗΣ
τῆς Παιδείας.

Ὁ πατέρας μου κομμάτι ἐταράχθηκε, τὸ κάτω κάτω ἦτο πατέρας του. Ἡ μητέρα μου ἐφαίνετο εὐχαριστημένη. Τὰ μαῦρα τῆς ἐπήγαιναν πολὺ καὶ ἡ ράπτρια μὲ μεγάλην προθυμίαν ἔκαμε τὰς παραγγελίας τῆς. Ὁ κόσμος ὅλος ἴσπευεν ὅτι ὁ παπποῦς ἤρηνεν εἰς τὸν πατέρα τὰ πλούτη τῆς Χαλιμάς.

Εἰς τὸ παλάτι τοῦ παπποῦ ὅλοι οἱ ὑπῆρται εὐχαριστήθηκαν ποῦ εἶδαν τὸν πατέρα. Ὁ γέρω θυρωρὸς ἤρχισε νὰ κλαίῃ καὶ μὲ ἔδωκεν ἕνα πιάτο ριζόγαλο καὶ τραγανιστὰ κεράσια.

Ἡ κηδεὶα δὲν εἶχε τέλος. Ἐπὶ τέλους ὁ συμβολαιογράφος μᾶς ἐδιάβασε τὴν διαθήκην. Ἦρχισε μὲ κάτι ὥραϊας ἐκφράσεις, τορνευμένας, κτενισμένας, γεμάτας ἀπὸ πάχος καὶ ἐτελείωσε λέγων εἰς τὸν πατέρα μου ὅτι κληρονομεῖ ἐν... σελῆνι. Ὅλην του τὴν περιουσίαν τὴν ἄφηνεν εἰς τοὺς πτωχοὺς (ἡμεῖς εἴμεθα πλοῖσιοι!)

Ὁ συμβολαιογράφος ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ ἀμέσως τὸ σελῆνι. Ἡ μητέρα μου ἐχλώμασεν. Ὁ πατέρας ἐμεινεν ἀπαθής. Ἐπῆρε τὸ σελῆνι καὶ μοῦ τὸ ἔδωκε νὰ πάγω ν' ἀγοράσω καραμέλλαις.

Ἡ μητέρα μου ἔκλαιε. Ὁ πατέρας μου τὴν ἐφίλησε καὶ τῆς εἶπεν, ὅτι δὲν λυπεῖται καθόλου καὶ ὅτι αὐτὴ ἤξιζε πολὺ περισσότερον ἀπὸ ὅλα τὰ πλούτη, τὰ ὅποια θὰ εἶχεν, ἂν ἐνυμφεῖτο καμμιά ἀσχημομοῦρα, ξανθότριχα.

Ἐγὼ ἀηδίασα τόσον, ποῦ μὲ ἤλθε νὰ πετάξω τὸ σελῆνι στὸ ποτάμι καὶ θὰ τὸ ἔκαμνα, ἂν δὲν ἐσκέπτόμην ὅτι ἔχει δώδεκα πένναις, καὶ τὸ ἐθηλάκωσα. Ἦξευρα ὅτι ἡ μητέρα μου ἀγαποῦσε πολὺ τὰ δῶρα

ἐσκέφθην λοιπὸν, διὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω, νὰ τῆς ἀγοράσω ἕν. Ἐκεῖ πλησίον ἦτο ἐν μικρὸν κατάστημα γεμάτο ἀπὸ εὐθηνὰ πράγματα. Μία του προσθήκη ἦτο γεμάτη ἀπὸ ψεύτικα μαέγαριτάρια. Ἐδιάλεξα ἐν περιδέραιον ἀπὸ μαῦρα μαργαριτάρια, ἐρωτῶ τὴν τιμὴν του, μοῦ λέγουσι: ἕνα σελῆνι. Χωρὶς νὰ σκεφθῶ, τὸ ἠγόρασα διὰ τὴν μητέρα μου.

Ἡ μητέρα μου εὐχαριστήθηκε πάρα πολὺ ἀπὸ τὰ μαργαριτάρια ἐκεῖνα, τὰ ὅποια μὲ τὰ μαῦρά τῆς ροῦχα ἐπήγαιναν περίφημα.

Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τῶν διακοπῶν ἡ μητέρα μου μὲ ἀδήγησεν εἰς τὸ ἵπποδρόμιον καὶ κατόπιν μὲ ἐτρέταρε καὶ ἕνα τσαῖ.

Κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν μὲ ἐπῆγεν εἰς ἕν μεγάλο κοσμηματοπωλεῖον, διὰ νὰ σεργιανίσωμε κοσμήματα ὥραϊα. Ἐὰν ἐβλέπατε τὴν μητέρα μου μὲ τὸ γουναρικό τῆς καὶ τὰ μαῦρά τῆς μαργαριτάρια, δὲν θὰ ἐπιστεῖατε, ὅτι δὲν εἶχε σελῆνι στὴν τσέπη τῆς. Ἐνῶ ἐκύτταζεν ἐν φιαλίδιον μυρωδιάς, ὁ κοσμηματοπώλης τὴν ἐπλησίασε καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ τοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ κητιάξῃ τὰ μαργαριτάρια τῆς. Ἡ μητέρα μου ἐκοκκίνησε, ἀλλ' ὁμως ἐβγαλε τὸ περιδέραιόν τῆς καὶ τὸ ἔδωκεν εἰς τὸν κοσμηματοπώλην. Αὐτὸς τὸ ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς, κατόπιν τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν σύντροφόν του, ὅστις, ἀφοῦ ἐξήτασε ἐν πρὸς ἐν τὰ μαργαριτάρια του, ἠρώτησε τὴν μητέρα μου ἂν τὸ πωλῇ. Δὲν ἐβαστάξαμε καὶ ἐγὼ καὶ ἡ μητέρα μου ἐπετάξαμε τὰ γέλοια. Ἀναμφιβόλως ὁ κοσμηματοπώλης δὲν τὰ εἶχε σωστά.

— Κυρία, ἂν τὸ πωλῆτε, σὰς προσφέρωμεν 30,000 φράγκα, εἶπον καὶ οἱ δύο μὲ μιὰ φωνή.

— Πόσον; ἠρώτησεν ἡ μητέρα μου, μὴ θέλουσα νὰ πιστεῖσῃ τὰ αὐτιά τῆς.

— Κυρία, χωρὶς πολλὰς συμφωνίας, 50,000 φράγκα. Τὰ μαργαριτάρια σας εἶναι τὰ καλλίτερα ἔξ ὅσων εἶδαμεν ἕως τώρα. Θὰ μᾶς τὰ πωλήσετε;

— Θὰ σκεφθῶ, κύριε, καὶ θὰ σὰς εἶπω, ἀφοῦ συμβουλευθῶ καὶ τὸν ἄνδρα μου.

Ἐτρέξαμεν κατ' εὐθείαν εἰς τὸ σπίτι καὶ ἤρξαμε τὸν πατέρα νὰ σκέπτεται, πῶς νὰ πληρώσῃ 300 φράγκα μὲ 100 ποῦ εἶχε. Τοῦ ἐδιηγήθημεν τὴν ἱστορίαν μας. Ἐμεινεν ἄφωνος.

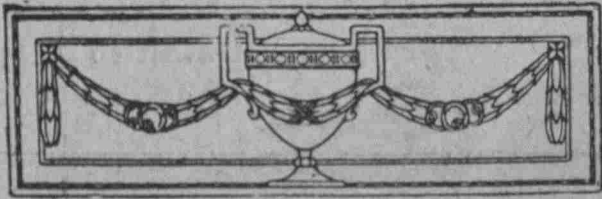
Κατόπιν πολλῶν ἐξετάσεων ἀπεκαλύφθη ὅτι τὰ μαργαριτάρια τῆς μητέρας μου ἦσαν ἀληθινὰ μαργαριτάρια καὶ ὅτι ἦσαν ἐκ τῶν κοσμημάτων τοῦ στέμματος τῆς βασιλίσσης; Ἐλισάβετ καὶ οὐ ἐκκλήθησαν πρὸ πολλῶν ἑκατοντάδων ἐτῶν ἀπὸ τὸ βασιλικὸν θησαυροφυλάκιον; καὶ οὐ εἶχον μυθώδη ἀξίαν.

Φαντασθῆτε τὴν τύχην μας, τὰ ἐπαλήθευον ἀντὶ 20,000 φράγκων. Ὁ πατέρας μου ἔδωκεν εἰς τὴν γράϊαν, ἥτις μοῦ ἐπώλησε τὸ περιδέραιον, ἐν στρογγύλον ποσόν, διὰ νὰ ζήσῃ, καὶ ἐμένα μὲ ἔβαλε εἰς ἕνα μεγάλο λύκειον.

Κ' ἔτσι τὸ σελῆνι τοῦ παπποῦ, τὸ ὅποιον μᾶς ἀφήκεν ὡς μόνην κληρονομίαν, μᾶς ἔδωκε τὴν εὐτυχίαν, τὴν ὁποίαν ἐκεῖνος μᾶς ἠρνήθη.

Ν. Σ.

Π. Ν. ΚΕΣΙΣΟΓΛΟΥ

διευθυντοῦ τῆς «Πατρίδος»

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

ΕΣ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΙ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

[συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου ἀριθμοῦ]

Εἰς αὐτὴν τὴν αἰτίαν δέον ν' ἀποδοθῆ, κυρίαί καὶ κύριοι, ἡ ἀναντίρρηση τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀττικῶν προκοπὴ εἰς τὴν ποίησιν καὶ τὴν λογογραφίαν. Ἐνῶ πράγματι τὰ ἰδικά μας σχολεῖα εἶναι ἀσυγκρίτως τῷ λόγῳ τελειότερα ἀπὸ τὰ ἀθηναϊκὰ καὶ ἐνῶ κατὰ φυσικὸν λόγον οἱ Κωνσταντινουπολίται ξεύρουν πολὺ περισσότερα γράμματα τῶν Ἀθηναίων, εἰς τὰς Ἀθήνας ὅμως πλείστοι, μὰ πάρα πολλοί, κάμνουν ὠραιότατα ποιήματα, γράφουν δὲ σελίδας θαυμασίας ἐμπνεύσεως, ἀκούμενοι τὰ μαθήματα ὄχι ἀπὸ τὰ θρανία, ἀλλ' ἐξ αὐτῆς τῆς γύρω θαυμασίας φύσεως. Ἀλλ' ὄχι μόνον ἀπόφοιτοι τῶν γυμνασίων, ἀλλὰ καὶ τελειόφοιτοι σχολαρχεῖων καὶ ἀγράμματοι δὲ πολλάκις ἄνθρωποι μὲ ὄλας τὰς ἀνορθογραφίας, εἰς τὰς ὁποίας δικαίωμα τοῖς παρέχει ἡ ἀγραμματοσύνη των, γράφουν πολὺ ὠραία πράγματα.

Ἐνθυμοῦμαι πρὸ δεκατεσσάρων ἐτῶν, ὅταν ἤμην συντάκτης εἰς τὴν «Νέαν Ἐφημερίδα» τοῦ πολυκλαύστου Ἰωάννου Καμπούρογλου, εἶχον εἰς τὴν διεκπεραιώσιν ἕνα ἀμούστακο παιδί, ἔργον τοῦ ὁποίου ἦτο νὰ διπλῶνῃ ἔφημερίδας καὶ νὰ κάμνῃ καθήκοντα θυρωροῦ. Ποτέ, μὰ οὐδέποτε, ἐπερίμενα ὅτι εἰς τὸ παιδί αὐτὸ θὰ εὐρίσκοντο στοιχεῖα ἐμπνεύσεως. Μίαν ἡμέραν εἰσέρχεται εἰς τὴν σύνταξιν δειλὸ καὶ συνεσταλμένο καὶ ζητεῖ ἕνα συντάκτην μικρότερόν μου κατὰ τὴν ἡλικίαν, ἂν μὴ κατὰ τὰ ἄλλα.

— Δὲν εἶναι ἐδῶ, τοῦ ἀπήντησα. Τί τὸν ἤθελες;

Ἐξεροκοκκίνησε καὶ ἔκαμε νὰ μοῦ ὀμιλήσῃ. Ἀλλὰ μετενόησε καὶ ἠτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ.

— Ἐλα, παιδί μου, ἐδῶ, τοῦ λέγω μὲ προσήναιαν. Τί τρέχει; γιατί δὲν μοῦ μιλεῖς; Μήπως ἔχεις ν' ἀναγγελίης καμμίαν εἶδησιν;

— Ὁχι, κύριε, μοῦ λέγει.

Ἀλλὰ δὲν ἐτόλμα νὰ μοῦ ἐκμυστηρευθῆ τίποτε.

Ἡ περιέργειά μου ἐκεντήθη περισσότερον καὶ ἐπέμεινα ἕως ὅτου ἐξάγων μίαν δέσμην χαρτιῶν ἀπὸ τὴν τσέπην του:

— Ἐχω γράψῃ κάτι καὶ ἤθελα νὰ τοῦ τὸ δώσω νὰ μοῦ τὸ διορθώσῃ, εἶπε.

— Μήπως κάμμίαν ἐρωτικὴν ἐπιστολήν;

— Ὁχι, κάτι ἄλλο. Ὅριστε.

Καὶ μοῦ ἔτεινε σὰν κατάδικος τὰ χαρτιά του.

— Ἀφῆσέ με, σὲ παρακαλῶ, μόνον. Θὰ τὰ διαβίωσῃ καὶ θὰ τὰ διορθώσω.

Δὲν μπορῶ νὰ σὰς παραστήσω τὴν ἐκπληξίν ποῦ ἐδοκίμασα, διὰν ἐδιάβασα τὰ γράφοντα. Εἰς δύο σελίδας, μὲ τρομερὰς ἀνορθογραφίας, ἐξωγραφίζετο μὲ τελειότατον, νομί-

ζετε, χροστήρα ζωγράφου μία ὠραία δύσις. Καὶ ἐπειδὴ ἔπρεπε νὰ τὸ διορθώσω, διόρθωσα μόνον τὰς ἀνορθογραφίας, χωρὶς νὰ τολμήσω ὄχι μόνον ν' ἀντικαταστήσω καμμίαν λέξιν, ἀλλ' οὐδὲ ν' ἀλλάξω τὴν θέσιν τῶν λέξεων. Μὲ τόσο καλλιτεχνικὸ γούστο ἦσαν ὄλαις βαλμένες εἰς τὴν θέσιν των, ἐν ἁρμονίᾳ, τὴν ὁποίαν θὰ ἐξήλεον καὶ οἱ καλλίτερον γράφοντες Κωνσταντινουπολίται.

Ἐκάλεσα τὸν Ἀνδρέαν, ὅπως ἐλέγετο ὁ μικρός, τὸν συνεχάρην μὲ τὴν καρδιά μου καὶ τὸν ἠρώτησα ἐὰν ἔγραψε διὰ πρώτην φοράν. Ἐσφύρεν ἀπὸ τὴν τσέπην του ἕνα περιοδικόν, εἰς τὸ ὁποῖον μοῦ ἔδειξε κάτι ἄλλο, ποῦ εἶχε γραμμένο μὲ τὴν ὑπογραφήν του. Τὸ ἐδιάβασα καὶ αὐτό ἦτον ὠραιότερον ἀπὸ τὸ ἄλλο. Καὶ ὅμως αὐτὸ τὸ παιδί ἦτο, Θεέ μου, μόλις δεκατεσσάρων ἐτῶν, παιδί, τὸ ὁποῖον ἀμφιβάλλω ἂν θὰ ἤκουσε μαθήματα πρώτης τάξεως τοῦ Σχολαρχείου.

Αἱ λοιπόν, κυρίαί καὶ κύριοι, ἀπὸ ἡμᾶς θὰ ἠδύνατο κάνεῖς, θὰ ἐτόλμα νὰ γράψῃ διὰ μίαν ὠραίαν δύσιν; Ἡμεῖς νομίζομεν ἐδῶ, ὅτι μὲ τὴν σοβαρότητα τῆς μελέτης, ἡ ὁποία ἀναντιρρητικῶς μᾶς κάμνει σοβαροτέρους ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους, τὰ μανθάνομεν ὄλα καὶ ἀφίνομεν τὸ μεγάλο, τὸ ὀρθάνοικτο βιβλίον τῆς φύσεως, τὰς καλλονὰς τῆς Ἐπιτάλοφου, τοῦ Βοσπόρου καὶ τῶν Πριγκηπονήσων καὶ τοῦ Μοδιοῦ καὶ τοῦ Φαναρακίου καὶ οὐδέποτε ἀντλοῦμεν ἀπὸ τὸ βιβλίον αὐτὸ μαθήματα διὰ νὰ κάμωμεν ὠραιότεραν τὴν ψυχὴν μας καὶ τὴν καρδίαν μας. Ἀλλ' εἶπα: εἰς αὐτὸ δὲν πταίομεν τόσο ἡμεῖς, ὅσαν τὰ βρωμοβάπορα τοῦ Κερατίου καὶ ἡ προκομμένη μας Μαχουσέ. Αἱ δύο αὗται ἀτμοπλοῖαι, μαζὴ μὲ τῆς λάσπες καὶ τὰ σκυλιὰ καὶ τὴν ἀκαταστασίαν τῶν δρόμων μας, εἶναι ποῦ μᾶς κάμνουν τὸ μέγα κακὸν νὰ μένωμεν κατὰ παρασάγγας ὀπίσω ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους εἰς τὴν λογογραφίαν καὶ τὴν ποίησιν.

Δὲν περιορίζονται ὅμως ἕως ἐδῶ αἱ διαφοραὶ μεταξὺ Κων/πόλεως καὶ Ἀθηνῶν· ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ὄχι ὀλιγώτερον, ἴσως καὶ περισσότερον σπουδαῖαι καὶ σοβαραί, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι βέβαια συνέπεια τοῦ Ἀττικοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ὠραίων περιπάτων τῶν Ἀθηνῶν. Αἱ διαφοραὶ αὗται αἰτίαν ἔχουν ἄλλην. Ἀλλ' ἄς ἴδωμεν ποῖαι εἶναι. Ὁ βίος τῶν Ἀθηνῶν διαφέρει πολὺ ἀπὸ τὸν βίον τῆς Κων/πόλεως. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ κατηγορήσω τοὺς Ἀθηναίους, ἴσως μάλιστα εἶναι τοῦτο πρὸς ἐπαινόν των, αὐτοὶ εἶναι πρώτης τάξεως ἔμποροι εἰς τὰ τοῦ βίου των, ἐνῶ ἡμεῖς ἐδῶ εἴμεθα πρώτης τάξεως σπάταλοι. Εἶνε περὶ τὸν νὰ σὰς περιγράψω τὸν βίον μας ἐδῶ· ὄλοι τὸν γνωρίζομεν, ἀφοῦ ὄλοι ζῶμεν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον. Σηκονόμεθα τὸ πρωτὶ ἀπὸ τὸν ὑπνον καὶ θεωροῦμεν καθήκον μας, ὅσοι τοῦλάχιστον ἔχουν, νὰ πάρουν τὸ γάλα των ἢ μερικοὶ καὶ τὸ πρωῖνον φαγητόν των πλουσιοπαρόχος, καὶ ἔπειτα νὰ χωρισθῶμεν οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὰς γυναῖκάς μας καὶ ἀπὸ τὰ παιδιά μας καὶ νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὰς ἐργασίας μας. Ἐκεῖ, ἔξω, ἡμεῖς οἱ ἄνδρες, μέχρι μὲν μεσημβρίας ἀλληλοκερνῶμεθα ὅσους μπορούμε περισσότερους καφέδες, τὴν δὲ μεσημβρίαν ἐννοοῦμεν νὰ φάγωμεν καλά, ἕκαστος κατὰ τὰς οικονομικὰς του δυνάμεις. Παρέχεται καὶ τὸ ἀπόγευμα μὲ ἀρκετὴν χρηματικὴν σπατάλην, καὶ ὅταν τέλος ἐπιστρέψωμεν τὸ ἑσπέρας εἰς τὰς συνοικίας μας, ἐννοοῦμεν νὰ καθήσωμεν, οἱ περισσότεροι τοῦλάχιστον, εἰς κανένα καζίνο διὰ νὰ κάμουμε τὸ ἀχσαμτζιλίκι, ἢ νὰ

πάρουμε κανένα [δύο] καὶ ἐνίστε] καὶ τέσσαρα ποτήρια μπίρας, ἕως ὅτου σκεφθῶμεν ὅτι ἔχουμε καὶ σπήτια, εἰς τὰ ὁποῖα μᾶς περιμένουν αἱ οἰκογένειαι μας. Καὶ αὐτὰ μὲν γίνονται τὰς καθημερινὰς. Τὰς κυριακὰς δὲ καὶ ἑορτὰς ἡ θυσία γίνεται μεγαλειότερα, μετεχούσης εἰς αὐτὴν ἐνίστε καὶ τῆς κυρίας, ἀκόμη δὲ καὶ αὐτῶν τῶν παιδιῶν μας, μὴ συμπεριλαμβανομένων εἰς ὄλα τὰ ἔξοδα τῶν δαπανῶν διὰ νὰ μεταβῶμεν εἰς τὸ Πέραν ἢ εἰς ἄλλα μέρη. Ὅλα ὅμως αὐτὰ ἐπιφέρουν σοβαρωτάτην ἐλάφρυνσιν τοῦ βαλαντίου ἢ μᾶλλον τοῦ οικογενειακοῦ ταμείου.

Εἰς τὰς Ἀθήνας ὅμως τίποτε ἀπὸ ὄλα αὐτὰ δὲν γίνεται. Ἐκεῖ τὸ πρωτὶ μετὰ λιτότατον πρῶγευμα φεύγουν οἱ ἄνδρες εἰς τὰς ἐργασίας των, ἀπὸ τὰς ὁποίας οἱ πλείστοι, χωρὶς νὰ ἐξοδεύσουν τίποτε διὰ καφέδες, ἐπιστρέφουν διὰ νὰ γευματίσουν εἰς τὰς οἰκίας των. Τὸ ἑσπέρας δὲν ἔχει καζίνα καὶ μπίρας καὶ τὰ παρόμοια, ἐκτὸς σπανιωτάτων ἐξαιρέσεων. Τὸ ἀχσαμτζιλίκι εἶναι πρᾶγμα ἐντελῶς ἄγνωστον· ἂν δὲ ὑπάρχουν μερικὰ ποτοπωλεῖα, περνοῦν ἀπὸ αὐτὰ ὀλιγίστοι διὰ νὰ πάρουν ἕνα μόνον οὔζο μὲ μίαν ἐλην ὡς μεζέν. Τὰ ἀλληλοκεράσματα εἶναι ἐπίσης ἄγνωστα. Κατὰ τὰ ἐννέα ἔτη τῆς ἐν Ἀθήναις ἐπὶ δύο περιόδους ζωῆς μου δὲν ἐνθυμοῦμαι νὰ ἐκεράσθην περισσότερον ἀπὸ δέκα φορές ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐνῶ ἐγώ, κατὰ τὸ πατροπαράδοτον Κωνσταντινουπολίτικον ἔθιμον, ἐκέρων ὅσους εἰμπόρουν περισσότερον.

Ὅταν ὡσαύτως ὁ Ἀθηναῖος οικογενειάρχης κάθηται μὲ τὴν κυρίαν καὶ τὰ παιδιὰ του εἰς κανένα τραπέζι τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος καὶ τύχη νὰ περάσετε σεῖς ὁ γνωστός του, δὲν ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ πλησιάσετε, ἀλλ' ἀντιπαρέρχεσθε χαιρετῶν. Ἐννοεῖται ὅτι ὄλα αὐτὰ κατὰ τὰς καθημερινὰς καὶ ἄλλη παρομοῖα πολιτεία κατὰ τὰς ἑορτὰς ἀποτελοῦν μίαν ἄγνωστον διὰ τὴν ἰδικὴν μας πόλιν οικονομίαν, οἰκονομίαν λίαν ἐπαινετήν, ἡ ὁποία συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀποταμίευσιν. Ἀλλ' ἡ οἰκονομία δὲν περιορίζεται ἕως ἐδῶ.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΥΨΙΝΑ!

Εὐψινα! χρυσὸ ἀηδόνη, ξύψνα, χρυσὸ πουλί,
ν' ἀκούσω τὴ λαλιά σου, τὴ θεία σου φωνή!
Εὐψινα! Θεά, γιατί ἔχω δρό λόγια νὰ σοῦ πῶ,
ν' ἀκούσης τῆς καρδιάς μου τὸ μαῦρο μυστικόν!

Εὐψινα! ν' ἀκούσης πάθη, πόνοι καὶ στεναγμοί,
κάνεις δὲν θὰ τὸ μάθη σὲ τέτοια μιὰ στιγμή!
Εὐψινα! καὶ μὴ φοβᾶσαι, σήκω, μὴ βαρεθῆς,
κ' ἐγὼ γιὰ σένα κλαίω, πονῶ, σὺ μὴ πονῆς!

Εὐψινα! ποῦ κελαιδοῦνε ν' ἀκούσης τὰ πουλιὰ,
Εὐψινα! νὰ δῆς ἀγγέλους μὲ κάτασπρα φτερά!
τὰ μάτια σου φιλοῦνε, τριγύρω σου πετοῦν!...
ν' ἀκούσης καὶ τ' ἀηδόνη γιὰ σὲ ποῦ τραγουδοῦν!

Εὐψινα, νὰ μάθης, κόρη, ἄχ! πόσο σ' ἀγαπῶ!
νὰ δῶ τὰ δρό σου μάτια, γιατί τὰ λαχταρῶ!
Εὐψινα! γιατί ἡ αὐγοῦλα ἐφάνη, στα ἕψηλά
τὰ ὄρη, ποῦ θ' ἀστράψουν ἰστὴ θεία σου λαλιά!

Γ. Σ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

Συντάκτης τοῦ «Νεολόγου»

Ο ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΑΣ

Τραγωδία βραβευθεῖσα ἐν τῷ τελευταίῳ
Λαοσανείῳ Διαγωνισμῷ τοῦ ἔθνικοῦ

Πανεπιστημίου,

ΕΡΓΟΝ

ΠΕΤΡΟΥ ΨΗΛΟΡΕΪΤΟΥ (Ν. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ)

[συνέχεια ἐκ τοῦ προηγ. ἀριθμοῦ καὶ τέλος]

«Σῶπα ἀλαφροήσκιωτε!» Μὲ τὸ σῶπα ἀνόητε, κατὰ τὸν συγγραφέα, τελείως ἀγνοοῦντα, φαίνεται, τὴν σημασίαν τῆς λέξεως «ἀλαφροήσκιωτος».

ΜΑΣΤΟΡΟΙ. «Ἐσὺ (πρωτομάστορα) θές νὰ παντρευτεῖς, νὰ μπεῖς σὲ σπίτι μέσα· κ' ἐμᾶς ποῦ μᾶς ἀφίνεις;»

Κατὰ τὸν βραβευμένον συγγραφέα, ἕνας πρωτομάστορας δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ νυμφευθῇ!

— «Ναὶ θὰ ὑψωθεῖ καὶ θὰ στεριοθεμελιώσῃ (βροντᾶ ὁ κεραυνὸς στὰ σύννεφα) ὅσο κι' ἂν βροντᾶ Ἐκεῖνος, ποῦ εἶναι ἀποπάνω! Ποιὸς εἶμαι; Εἶμαι ὁ ξανθὸς λεβέντης, ποῦ ἔρχεται μιὰ μέρα ἀπὸ ποῦ; Κανένας δὲν τὸ ξέρει. . . μήτε κι' αὐτὸς ὁ ἴδιος. (Ἐδῶ ὁ συγγραφεὺς ὑπέστη τὴν ἐπήρειαν τοῦ «Γυιοῦ τοῦ Ἡσίου» τοῦ Σπύρου Μελά). Ἐμένα γύφτοι μ' ἀναθρέψανε μέσα σὲ τζαντήρια τρύπια καὶ κουρελλιασμένα, ὅπου μπαίνανε μέσα τ' ἄστρα καὶ οἱ βροχές! Καὶ νοιώθω μέσα μου μιὰ γύφτισσαν ψυχὴ, ὡσὰν τὴν θάλασσα. . . Καὶ δὲν φοβοῦμαι.»

Τί θέλει νὰ εἶπῃ ὁ συγγραφεὺς μὲ τὴν ἀφοδίαν τῆς γύφτικης ψυχῆς; Ὅτι ἡ γύφτικη ψυχὴ εἶναι ἀνδρειότερα τῆς ἐλληνικῆς;

Εἶναι φανερόν πλέον ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν συγγράφει, ἀλλὰ κακομεταφράζει κάποιαν ξένην λέξιν εἰς «γύφτικην» κτλ. Τὸν ἐπήρε στὸν λαιμόν του ὁ Παλαμᾶς μὲ τὸν «Δωδεκάλογον τοῦ Γύφτου» του!

Παρακατιῶν λέγει ὁ Πρωτομάστορας ὁ γύφτος:

— «Μέσα μου ὑψώνεται Ὁλυμπος γεμάτος θεοὺς!»

Δηλαδή ὁ ξανθόγυφτος Πρωτομάστορας τοῦ Πέτρου Ψηλορεῖτου δὲν εἶναι μόνον ὑπέρτερος τῆς θεοφοδίας, ἀλλ' ἔχει καὶ γνώσεις τοῦ ἐλληνικοῦ Πανθέου! Πολὺ προωδευμένος, τῆ ἀληθεία, γύφτος Πρωτομάστορας καὶ μάλιστα διὰ τὴν παρωχημένην ἐκείνην ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐκτίσθη ἡ γέφυρα τῆς Ἄρτης!

ΧΟΡΟΣ ΑΝΔΡῶΝ. «Ἡ Μοῖρα περνᾶ ἀποπάνω μας καὶ τρέμουμε ὅλοι σὰν καλάμεια τὸ δειλινόν».

Φαίνεται ὅτι ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς δὲν ἔχει ἰδεῖ ἀκόμη καλάμια σειόμενα καὶ τὴν πρῶταν καὶ τὴν μεσημβριάν καὶ τὴν νύκτα καὶ νομίζει ὅτι μόνον τὸ δειλινὸν σειόνται!

ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΑΣ. «Μὴ μ' ἀγγίζετε!»

ΧΟΡΟΣ ΑΝΔΡῶΝ. «Αὐτὸς φταίει, ἀφέντη! Αὐτὸς ἀφάνισε τὸ χωριὸ μας!»

Διατί τὸ ἀφάνισε; Διότι ἐκρημνίζετο ἡ γέφυρα. Λογικὴ διὰ βράβευμα!

Ἄλλ' ἐκτὸς τούτων, ὑπάρχουν καὶ φράσεις μεστὰ λαγνείας, ἡκιστα ἀρμόζουσαι εἰς δρᾶμα καὶ μάλιστα βραβευμένον καὶ προωρισμένον νὰ δοθῇ ἀπὸ τῆς ἐλληνικῆς Σκηνῆς. Ἴδου μερικαί:

ΑΡΧΟΝΤΑΣ. «Ἡ Μάνα εἶπε πῶς πρέπει καὶ τὸ κορμί τῆς ὁ Πρωτομάστορας νὰ χαίρεται ὀληνύχτα».

ΣΜΑΡΑΓΔΑ. «Ἐμένα καὶ τὸ κορμί μου ὁ Πρωτομάστορας χαιρότανε ὀληνύχτα! . . Ὅλα τὰ σημάδια τοῦ κορμιοῦ μου τὰ ξέρει».

ΠΡΩΤΟΜΑΣΤΟΡΑΣ. «Τὴν ἀγαπῶ καὶ μ' ἀγαπᾶ, καὶ δὲν εἶχαμε ἀνάγκη νὰ πάρωμε τὴν ἀδεία σας, γιὰ νὰ χαιρόμαστε ὀληνύχτα τὰ κορμιά μας».

ΣΜΑΡΑΓΔΑ. «Ἄχ! Κανένας πιά δὲν θὰ λύσῃ κάτω στὸ μαῦρο-μαῦρο χῶμα τὴν τριανταφυλλένια ζώνη. . . τῶν εἴκοσι χρονῶν μου».

Ἐτρόμαξα! Ἐνόμισα ὅτι ἐπρόκειτο περὶ τῆς ζώνης κάποιου ἐνδύματος, τοῦ περιέχοντος τὸ νότιον τοῦ σώματος μέρος!

Ἄλλὰ ἀφύσικον ὄχι ὀλιγώτερον τοῦ «ξανθοῦ λεβέντη Γύφτου» εἶναι ὁ ἔρωσ τῆς περικαλλεστάτης μοναχοκόρης τοῦ Ἄρχοντος πρὸς τὸν Πρωτομάστορα Γύφτον. Τοιοῦτος ἔρωσ οὐδέποτε ἐμνημονεύθη ἐν τοῖς δημοτικοῖς μας ᾄσμασιν, ἀτίνα, ἐκτὸς τῆς ποιητικῆς τῶν σημασίας, ἔχουν καὶ χρονογραφικὴν. Ἐάν ποτε Ἕλληνας κατήρχετο ἐκ τῆς ὑψηλῆς τῆς περιωπῆς νὰ ἐρασθῇ Γύφτου, ἡ Δημοτικὴ Μοῦσα θ' ἀνέγραφεν αὐτὸ εἰς τοὺς δέλτους τῆς πανηγυρικῆς, ἀκριβῶς χάριν τοῦ ἀφυσίκου.

Παρ' ὀλίγον νὰ λησμονήσω ἕνα σπουδαῖον πρόσωπον τῆς βραβευμένης ταύτης τραγωδίας, τὸ τῆς Μαγίσσης.

Ἐπάρχει ἐν τῷ ἔργῳ ἐν ὑπερφυσικὸν ὄν, ἡ Μάνα, ἣν ὅλα τὰ πρόσωπα τοῦ δράματος ἀποκαλοῦν γενικῶς μὲν Μάγεσσα, ἐνίοτε δὲ καὶ ἁγίαν. Καὶ πάλιν ἐπαναλαμβάνω ὅτι ἐάν ὁ συγγραφεὺς ἐγνώριζε τὴν ἐλληνικὴν ψυχὴν, οὐδέποτε θὰ συνέπλεκε τ' ὄνομα τῆς Μάνας καὶ τῆς ἁγίας μὲ τὸ τῆς Μαγίσσης. Ὁ ἐλληνικὸς λαὸς ἔχει τέλεον συγκεκριμένην ἰδέαν περὶ ἁγίων καὶ μαγισσῶν καὶ οὐδέποτε συμφύρει τὸ ὄνομα τῆς ἁγίας μὲ τὸ τῆς μαγίσσης καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Εἴπομεν ὅμως ἀρκετὰ ἤδη περὶ τοῦ ἔργου καὶ ἴσως ὁ λόγος ἔπρεπε νὰ στραφῇ κατὰ τῆς Κριτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου κ. κ. Ν. Γ. Πολίτου, Σπ. Λάμπρου καὶ Σακελλαροπούλου, τοῦ εἰσηγητοῦ.

Ὁ μὲν κ. Σ. Λάμπρος — εἶμαι πλέον ἢ βέβαιος — οὐδόλως θὰ μετέσχε τῆς κριτικῆς, ἐνεκα τῶν πολλῶν του ἀσχολιῶν, ὡς συνηθίζεται, ἀφήσας τὴν χρῆσιν τῆς ψήφου του εἰς τὸν κ. Πολίτην, ὁ δὲ κ. Σακελλαρόπουλος δηλοῖ ἀπεριφράστως ὅτι ἦτο ἐναντίας γνώμης ὅπως βραβευθῇ καὶ ἡναγκάσθῃ νὰ προσχωρήσῃ εἰς τὴν διπλὴν ψήφον τοῦ κ. Ν. Γ. Πολίτου, ὡς μειονοψηφῶν. Ἄρα ἡ εὐθύνῃ ἀπασα τῆς βραβεύσεως βαρύνει μόνον τὸν κ. Πολίτην, ὅστις ἐν τῇ περιστάσει τοῦλάχιστον ταύτη ἠθέλησε ν' ἀποδείξῃ ἢ ὅτι ἡ ἐλληνικὴ κριτικὴ εὐρίσκειται ἐν πλήρει χρεωκοπίᾳ, ἢ ὅτι ὁ τίτλος τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστη-

μίου, οὐτινος ἐπὶ τόσα συνεχῆ ἔτη ποιεῖται κατάχρησιν, μὴ ὦν ἄλλο τι ἢ ἀποθηκάριος παροιμιῶν, παραδόσεων δημοτικῶν ᾄσμάτων, εἶναι ἰσοβάθμιος πρὸς ἕνα παντοπώλην ἢ ἕνα ὑποδηματοποιόν.

Κυρίως ὅμως τὴν εὐθύνῃ μᾶς τοιαύτης στρεβλῆς καὶ ἀσυνειδήτου κριτικῆς, οἷα τυγχάνει ἢ τοῦ ὑπ' ὄψιν βραβευθέντος δραματικοῦ ἔργου, ὑπέχει ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Λαοσανείου δραματικοῦ διαγωνίσματος, ὅστις, ὀρίζων καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου ὡς κριτὰς τῶν υποβαλλομένων, ὡς ἐάν ἡ κριτικὴ εἶναι τι συναφὲς μὲ τὸν τίτλον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Βλάχος εἶσαι; Τυρὶ βασιτᾶς. Εἶσαι καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου; Ἄρα εἶσαι κριτικὸς! Οὔτε ὁ Ταῖν, οὔτε ὁ Σιαρσιέ, οὔτε ἄλλος τις ἐκ τῶν ἀνυδειχθέντων μεγάλων κριτικῶν ἦσαν καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἂν ὑπάρχουν σήμερον μερικοὶ κριτικοὶ ἐν Ἑλλάδι, ὡς ὁ Δημ. Ι. Καλογερόπουλος, ὁ Νιρδάνας, ὁ Ξενοπούλου, ὁ Τσοκόπουλος, ὁ Στρατήγης, ὁ Ἄριστομ. Προβιλέγγιος, ὁ Κακλαμᾶνος, ὁ Βλάχος, ὁ Καλοσύπτης, πρὸ πάντων δὲ ὁ Παλαμᾶς καὶ ὁ Γαβριηλίδης, οὔτοι οὐδεμίαν σχέσιν εἶχον πρὸς τὸν τίτλον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου. Ἀπόδειξις δὲ τρανωτάτη τῶν γραφομένων μου εἶναι ὅτι ἐκ τῶν πενήντα περίπου δραμάτων, ἀτίνα ἐβραβεύθησαν παρὰ κριτικῶν καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, ἐξ ὧν τὰ ἡμίση περίπου ἀνήκουν εἰς τὸν μακαρίτην καθηγητὴν Ἄντ. Ἀντωνιάδην, οὔτε ἐν ἐστάθῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, καὶ ἐάν ἐβραβεύθη κανὲν ἐπαξίως, τὸ τοιοῦτον θὰ συνέδη κατὰ παραδρομὴν.

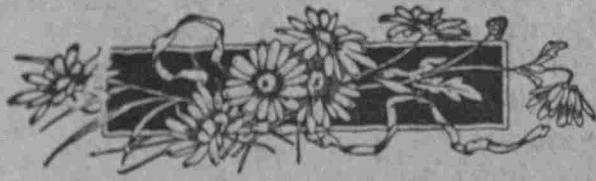
Οὕτως, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς διδασκαλικῆς κριτικῆς, μὲ τὴν ὁποῖαν μᾶς συνήθισαν οἱ διάφοροι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, θεωρῶ εὐτύχημα ὅτι ὁ Λαοσανεὶος δραματικὸς διαγωνισμὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Πανεπιστημίου μας ἐξηντλήθη χρηματικῶς καὶ ὅτι διὰ τελευταίαν φορὰν τὸ ἐπιδὸν ἔτος εἴμεθα καταδικασμένοι ν' ἀναγνώσωμεν τὴν ὑστάτην διδασκαλικὴν κριτικὴν.

Ποῖος μαθητῆς τοῦ Γυμνασίου θὰ μετέφραζε ποτὲ ἐκ τοῦ γαλλικοῦ τοὺς γνωστοὺς «πιστάλους» εἰς «εὐσεβεῖς» ὡς διαπρεπῆς τις καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου; Καὶ ποῖος κάτοχος ὀλίγων κολυβογραμμάτων θὰ ἠρμήνευε τὴν γνωστοτάτην παροιμίαν: «Ὁ μύλος βάζει» (βουτίζει) ἐπὶ πραγμάτων αὐτοδιατυμπανιζομένων, εἰς τό: «ὁ μύλος βάνει σιτάρι, κριθάρι, καλαμπόκι» ὁ ὡς κριτικὸς τῆς περὶ ἧς πρόκειται βραβεύσεως τραγωδίας καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ν. Γ. Πολίτης;

Ἀκριβῶς διότι εἰς τὸ μοναδικόν μας ἐλληνικόν Πανεπιστήμιον παρεῖσεφρυσαν διὰ τῆς συναλλαγῆς ἄκριτοι καὶ ἀνάξιοι καθηγηταί, ἡναγκάσθη ἡ Πολιτεία νὰ ψηφίσῃ τὸν περὶ ἐκκαθαρίσεως αὐτοῦ νόμον, δυστυχῶς ὅμως καὶ ἡ ἐκκαθαρίσις αὕτη προσέκρουσεν εἰς προσωπικά πάθη καὶ ἀντεκδικήσεις, διὸ καὶ πολλοὶ ἐξοβελιστέοι παρέμειναν ὡς καλοὶ καὶ ἀξιοί, πολλοὶ δὲ καλοὶ καὶ ἀξιοὶ ἐξωβελίσθησαν.

Ὁ ἐπὶ τῶν φιλολογικῶν
ΚΡΙΤΙΚΟΣ

Ο ΚΑΒΑΛΙΕΡΟΥ ΜΑΡΚΟΥΙΖΟΥ

Η ΔΙΠΛΗ ΘΥΣΙΑ

(Μυθιστορία πρωτότυπος)

Τὴ προηγούμενα.

Ὁ Θρασύβουλος Ζωκίδης ἐγνώρισεν εἰς Ὀδησσὸν τὴν Ἑλένην, σύζυγον τοῦ Ἰβάν Ρώκοβιτς, ἀνδρὸς μεθύσου καὶ ἀσελοῦς, καὶ τὴν ἠγάπησε παραφόρως. Αἱ σχέσεις τῶν ἐπροχώρησαν ἀρκετά.

ΣΤ' Ἔρωσ ἐνοχός

— Τί γίνεται ὅταν εἰς βράχος ἀποσπασθῆ ἀπὸ τὴν κορυφὴν τοῦ βουνοῦ;

— Κυλιέται καὶ κρημνίζεται, ἕως οὗ εὖρη τὴν ἄβυσσον, ἂν δὲν κρατηθῆ ὑπὸ μεγάλης τινὸς δυνάμεως.

— Τί γίνεται ὅταν εἰς τὴν βᾶσιν μεγάλου βυτίου ἀνοιχθῆ μεγάλη ὀπή;

— Θὰ ἐκρεύσῃ μὲ δυνάμιν ὅλον τὸ ὑγρὸν, τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐντὸς του.

— Τί γίνεται ὅταν ἐρώσῃ ψυχὴ κατόπιν ἀπὸ τόσας βασάνους καὶ δειλίαν ἐξομολογηθῆ καὶ ἐκδηλωθῆ μὲ ἓν φιλίημα;

— Καταβαίνει μὲ ἀσύληπτον ὁρμὴν ὅλας τὰς βαθμίδας τοῦ ἔρωτος, ἂν δὲν εὐρεθῆ κάποιο γεγονός ἢ κάποια δύναμις νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ.

¶

Ἡ Ἑλένη εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εὐρίσκειτο. Ἠγάπησε τὸν Θρασύβουλον ἔμμανως καὶ κατόπιν φοβερὰς πρὸς ἑαυτὴν πάλης, μὴ κρατηθεῖσα, ἀφέθη ἠγάπηθῆ, ἀφέθη νὰ δώσῃ ἐλπίδας καὶ ἰδοὺ ὅτι τώρα τρέχει τὸν κατήφορον τοῦ ἔρωτος... τοῦ ἔρωτος, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν ὀδηγήσῃ εἰς τὸ ἔγκλημα.

— Ποῖος θὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ;

— Ὁ σύζυγός της; Ἀλλὰ μήπως ἐκεῖνος δὲν ἱπῆρξεν ἀφροσύνη νὰ ἐκδηλωθῆ ἢ πρὸς τὸν Θρασύβουλον συμπάθειά της καὶ κατόπιν νὰ μεταβληθῆ εἰς φλογερὸν ἔρωτα;

— Ἀλλ' ὁ πατήρ της;

— Ἀπαλλαγίς της θυγατρὸς καὶ μάλιστα τόσον δεξιῶς ἠγάπα νὰ μὴ φροντίσῃ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ἐξετάσῃ περὶ αὐτῆς. Εἶχε πολλά, ἄλλως τε, νὰ σκεφθῆ· αἱ ὑποθέσεις, τὰς ὁποίας τῇ βοηθείᾳ τοῦ γαμβροῦ του ἀνελάμβανε, τὸν ἀπασχολοῦν τόσον πολὺ, τὸν δὲ καιρὸν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔμενε, δὲν διήρχετο βέβαια εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς θυγατρὸς του.

Ἡ Ἑλένη ἔμεινε μόνη καὶ ἀνευ χειρὸς ὀδηγοῦ, ἂν δὲ ὑπῆρχε κάποια ἐξωτερικὴ δύναμις, ὁ ὁποῖος ἐπενήργει ἐπ' αὐτῆς, ἐκεῖνη ἀκριβῶς τὴν ὄψει περισσότερο ἀντὶ νὰ τὴν ἀναχαιτίσῃ, ἐκεῖνη τῆς ἔλεγε:

— Μὴ δειλιάς, ἀκολούθησε τὴν καρδίαν σου, ἦτις φλέγεται ὀπὸ ἔρωτα.

Καὶ εἰς τὴν ἰσχυρὰν ἐκείνην φωνὴν δὲν ἠδύνατο νὰ μὴ ὑπακούσῃ. Ἐν τῷ μεταξύ αἱ ἡμέραι παρήχοντο, ἡμέραι, αἱ ὁποῖαι ἔτρεφον τὸ αἰσθημὰ της παρὰ νὰ τὸ κακιστραῖνον. Ὁ Θρασύβουλος δὲν ἔπαυσε νὰ τὴν ἐποικίπτῃ τακτικῶς ὄχι πλέον κατὰ τὰς ἡμέρας μόνον τῆς ὑποδοχῆς. Ἀκριβῶς μάλιστα συνέβαινε νῦν ὅλας τὸ ἐναντίον. Ἄλλοτε ἐναγωνίως ἐπεθύμει νὰ φθάσῃ ἢ εὐλογημένη δι' αὐτὸν δευτέρα, καθ' ἣν θὰ ἔβλεπε τὴν Ἑλένην, τώρα μὲ κάθε τρόπον ἐπεθύμει νὰ παρέρχεται ἢ ἡμέρα αὐτῇ, διότι ἂν ὑπῆρχε ἡμέρα, κατὰ τὴν ποίαν δὲν τὸν ἔβλεπεν, ἦτο ἢ ἡμέρα τῆς ὑποδοχῆς της.

Ὁ ἔρωσ δὲν ἔχει ἀνάγκην μαρτύρων, οὔτε ἀρέσκειται εἰς τὴν πολιτέλειαν, τὴν ὁποίαν παύει νὰ διακρίνῃ· τὰ μάτια ἔν μόνον πρᾶγμα βλέπουν: τὸ ἀντικείμενον τῆς λατρείας του.

Ἡ Ἑλένη ἐδέχτο λοιπὸν τὸν Θρασύβουλον καθ' ἐκάστην εἰς τὸ μικρὸν ἐκεῖνο σαλονάκι, ὅπου εἶδον νὰ ἐκδηλοῦνται ὁ ἔρωσ τῶν. Πόσον τοῖς ἦτο ἀγαπητόν.

Ἐκεῖ, παρὰ τὴν θεομάστραν, ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου καθήμενοι κοντά-κοντὰ μὲ τὰς χεῖρας συμπλεγμένας ὠμίλουν ἀδιακόπως, ὠμίλουν.

— Τί ἔλεγον;

— Ἀ! μὴ ἐρωτᾶτε! Ὁ ἔρωσ εἶναι πολὺ φλύαρος· εὐρίσκει τόσα μικροπράγματα, τὰ ὁποῖα χρωματί-

ζει, εὐρίσκει τόσα θέματα, τὰ ὁποῖα ἐξαίρει, ὥστε δὲν θὰ εἴπῃ κανεὶς ψεῦδος ἂν γράψῃ ὅτι ὅλους τοὺς μεταβάλλει εἰς ῥήτορας...

Ὁμίλουν λοιπὸν ὁ Θρασύβουλος καὶ ἡ Ἑλένη, ἐφλύαρον μᾶλλον καὶ ὅταν ἐκουρῖζοντο πλέον ἀπὸ τὴν στωμιλίαν, εἰς τὰ φλογερὰ φιλήματα ἀνελάμβανον νέας δυνάμεις.

— Σὲ ἀγαπῶ, τοῦ ἔλεγε ἡ Ἑλένη, σὲ ἀγαπῶ μὲ τὴν πειρὴ φανατικὴν καὶ ἀγρίαν ἀγάπην ποῦ ἔμπορεῖ νὰ ὑπάρξῃ. Εἶσαι ὁ πρῶτος, ὁ πρῶτος, τὸν ὁποῖον ἠγάπησα... καὶ θὰ εἶσαι ὁ τελευταῖος.

Ἐκεῖνος, βυθισμένος εἰς τὴν εὐτυχίαν, ἀπεμύζει ὅλα ἐκεῖνα τὰ λόγια τῆς ἀγάπης του· τὴν ἀπελάμβανε μὲ τὸ πειρὴ τρυφερό του μειδίαμα καὶ κατόπιν τὴν ἔπαιρνε εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ τὴν ἐφίλει... τὴν ἐφίλει μὲ τὰ φλογερὰ καὶ νευρικὰ φιλήματα, τὰ ὁποῖα φεύγουν ἀπὸ τὸ στόμα διὰ νὰ φθάσουν σὰν δρόσος εἰς τὴν καρδίαν.

— Δὲν ἠγάπησα καὶ ἐγὼ καμμὴν ἄλλην εἰς τὸν βίον μου· εἶσαι τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας μου, τὸ ὁποῖον θὰ πέσῃ μόνον ὅταν ἢ καρδία μου παύσῃ περὶ νὰ πάλῃ. Ἀλλ' ὄχι, κοντὰ σου εἶμαι αἰώνιος, γίνομαι ἀθάνατος, γίνομαι εὐτυχῆς...

Καὶ αἱ ἐξομολογήσεις ἐπανήρχιζον, ἐπανήρχιζον διὰ νὰ μὴ τελειώσουν.

Τὰ ἐπεισόδια, τὰ ὁποῖα κάθε ἡμέραν εἶχε μὲ τὸν ἄνδρα της, τῆς ἐδίδον πάντοτε καὶ νέας ἀφορμὰς.

— Ἀ! ἐβαρύνθη, Θρασύβουλέ μου, αὐτὴν τὴν ζωὴν, αὐτὸν τὸν βίον, εἰς τὸν ὁποῖον ὅλα μοῦ φαίνονται ψεύτικα. Ὁ ἄνδρας μου μὲ ἔρριψε σὲ μίαν πολυτέλειαν, ἢ ὁποῖα μὲ πλήττει ὅλα αὐτὰ ποῦ βλέπω τριγύρω μου, ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ψευδοῦς αὐτῆς εὐτυχίας μοῦ θολοῦν τὰ μάτια καὶ μοῦ παγώνουν τὴν καρδίαν.

Τί κρία ποῦ εἶναι χωρὶς ἀγάπην! τί ἀποκρουστικά καὶ ἀποτρόπαια σὰν δὲν ζεσταίνονται μὲ τὸ αἰσθημὰ αὐτό!

— ὦ! θὰ ἐπροτιμῶσα χίλιες φορές τὴν δυστυχία, τὴν πτώχεια ἔστω, ἀλλὰ κοντὰ σὲ κάποιο ποῦ νὰ μ' ἀγαπᾷ, κοντὰ σὲ... σένα, Θρασύβουλέ μου.

Καὶ μὲ τὰ λόγια αὐτὰ ἐκίανε τὸ μικρὸν σωματάκι της, τὸ διψασμένο ἀπὸ ἀγάπην καὶ ἀπὸ φιλήματα, εἰς τὸ στήθος τοῦ Θρασύβουλου...

Τὴν ἔπαιρνε τότε ἐκεῖνος εἰς τὴν ἀγκάλην του, ἐκράτει τὸ κομψὸ κεφάλάκι της ἀπαλὰ ἀπαλὰ καὶ τὰ μαλλιά της ἔβροχε μὲ ὑγρὰ φιλήματα.

— Ναί, ναί, τῆς ἐπανελάμβανε ὡτὰν ἠχώ, θὰ ζήσωμεν πάντα κοντὰ ὁ ἕνας στὸν ἄλλον, θὰ ζήσωμεν εὐτυχισμένοι, ἀφοῦ τόσον ἀγαπώμεθα...

Καὶ εἰς τὴν στάσιν αὐτὴν ἔμενον ὥρας ὀλοκλήρους, ἀναπνεύοντες ὁ εἰς μὲ τὴν ἀναπνοὴν τοῦ ἄλλου καὶ τρεφόμενοι μόνον μὲ τὰ φιλία των.

Κανεὶς δὲν ἐσκέπτετο πλέον τὸν Ἰβάν, ἀλλὰ καὶ οὐτ' ἐκεῖνος ἐδεικνυε μεγάλην φροντίδα διὰ τὰς σχέσεις των.

Ἄγνωστον ἂν τὰς ἐφαντάζετο, ἄγνωστον ἂν τὰς ὑπόπτευε καὶ ἠδιαφόρει.

Τί ἄλλο ἐξήτει;

Ἐλευθερίαν εἰς τὰς κινήσεις του, καὶ ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὰς νοθεσίας τῆς συζύγου του. Ἀπῆλαυε δὲ καὶ τὰ δύο αὐτά, ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἡ Ἑλένη ἐγενετο ἔρωμένη τοῦ Θρασύβουλου.

Μίαν ἡμέραν ὁ Ἰβάν εὗρε τὸν νέον εἰς τὸ σπίτι του, ὅπου εἶχεν ἐπιστρέφει ἐνωρίτερον· ὅταν τὸν εἶδεν ἐξήστραψεν ἀπὸ χαρὰν, ἔλαβε τὴν χεῖρά του μὲ ζωνρότητα.

— Τί γίνεσαι, φίλε μου Θρασύβουλε, τί γίνεσαι; ἐγὼ σ' ἐνόμιζα, ὅτι εἶχες φύγει γιὰ τὴν πατρίδα σου· τὼς νὰ μὴ σὲ βλέπω;

— Αἱ ἐργασίαι, αἱ ὑποθέσεις, βλέπετε, κατόρθωσε νὰ ψελλίσῃ ὁ Θρασύβουλος...

— Ἀ! ἄστ' αὐτὰ καὶ ἐγὼ ἔχω πολλὰς, μὰ εὐρίσκω καιρὸ... καὶ γιὰ νὰ πάρω λίγο ἀέρα.

— Ἐχετε δίκαιον.

— Ἀλήθεια, δὲν ἐργεσαι περὶ ἐκεῖ ποῦ ἀνταμώθηκαμ... γιὰ θυμῆσου βραδεία! δὲν θὰ τὴν ξεχάσω ποτέ μου! Εἶσαι φίλε μου, πολὺ τυχερός, θὰ εἶσαι ἀνόητος, ἂν δὲν φροντίσῃς νὰ κερδίσῃς ἀπὸ αὐτὴν τὴν τύχην σου.

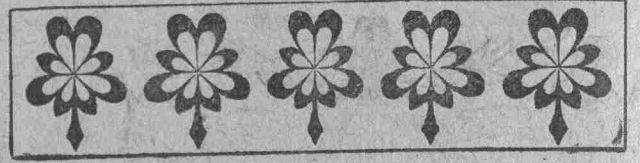
Ἐπειτα, ῥίπτων μιά ματιὰ εἰς τὸ ὠρολόγι,

— Ἀ! εἶναι ἀργὰ καὶ πρέπει νὰ πηγαίνο, ἔχω ἐν ραντεβού· συγγνώμην ποῦ δὲν θὰ δειπνήσωμεν ἀπόψε μαζί, ἄλλως τε, καὶ ἡ κυρία τὸ ἔσπερας αὐτὸ θὰ φάγῃ μόνη της...

Ἐλαβε τὴν χεῖρα τῆς Ἑλένης τὴν ἐφίλησε μὲ μίαν ψυχρὰν τυπικὴν κίνησιν, κατόπιν ἔσφιξε τὴν τοῦ Θρασύβουλου καὶ τοῦ ἐφιθύρρισε μὲ τρόπον, ὥστε νὰ μὴ ἀκουσθῆ:

— Μετὰ δύο ὥρας θὰ εἶμαι ἐκεῖ· ἔλα, σὲ περιμένω...

[ἀκολουθεῖ]

BYZANTINAI HMERAI

Ἡ ΕΒΔΟΜΑΣ

Ὁ μεταξὺ Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος ἀνταγωνισμὸς κορυφοῦται. Ἔως τώρα ἦτο γνωστὸν, ὅτι μόλις ἡ Ἑλλάς ἠγόραζεν ἐν θεωρητόν, ἡ Τουρκία ἠγόραζε δύο. Τώρα ὅμως φαίνεται ὅτι καὶ εἰς τὰς κρίσεις συναγωνίζονται.

Τοιοῦτοτρόπως μόλις ἔληξεν ἡ ὑπουργικὴ μας κρίσις ἐνταῦθα, ἐξεργάγη ὑπουργικὴ κρίσις καὶ ἐν Ἑλλάδι.

Ὁ Βενιζέλος ἐξήτησε ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Ἡ Βουλὴ δὲν τῷ τὴν ἔδωκε. Τὴν ἐξήτησεν ἐκ δευτέρου καὶ ἐπειδὴ ἐπανελήφθη ἡ ἄρνησις, ὁ Βενιζέλος ὑπέβαλε παραίτησιν. Ὁ Βασιλεὺς ὅμως δὲν τὴν ἐδέχθη καὶ τοιοῦτοτρόπως ὁ Βενιζέλος δὲν παρητήθη, διότι εἶναι ἀπαραίτητος χάριν τῆς ἀνορθώσεως τοῦ κράτους.

Καὶ ἐδέχθη μὲν ὁ κ. Βενιζέλος νὰ μὴ παραιτηθῆ, δηλαδὴ νὰ μείνῃ ἀπαραίτητος χάριν τῆς πατριδος, ἐδημοσίευσεν ὅμως τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς, διότι, λέγει, ὅτι ὅλοι οἱ κομματάρχαι καὶ βουλευταὶ εἶναι δι' ἄλυσσιν!

¶

Ἐπίσης δι' ἄλυσσιν εἶναι καὶ οἱ μαλλιαροὶ τῆς πόλεός μας, οἱ ὁποῖοι κατόρθωσαν τίς οἰδε διὰ τίνων μέσων νὰ εἰσχωρήσουν εἰς ἐν ἀπὸ τὰ μεγάλα ἐκπαιδευτήριά μας, τὸ Ζωγράφειον Γυμνάσιον, μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ εἰσάξουν ἐπισήμως τὴν γλῶσσάν των εἰς τὰ σχολεῖα, ἀπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ γίνωνται σχόλια περὶ τῆς γλώσσης των εἰς τὴν καθαρεύουσαν!

Καὶ ὀργιάζουν κυριολεκτικῶς οἱ μαλλιαροὶ κατ' αὐτὰς καὶ τόσος θόρυβος διὰ τῶν ἐφημερίδων γίνεται.

Ἐπειδὴ δὲ πολλοὶ ἀναγινῶσται μας ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν μᾶς ἐρωτοῦν τί εἶναι μαλλιαροὶ, πληροφοροῦμεν αὐτοὺς ὅτι οἱ μαλλιαροὶ εἶναι ἄνθρωποι καὶ αὐτοί, οἱ ὁποῖοι ἐπειδὴ δὲν γνωρίζουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, γράφουν ὅτι τοὺς κοτέβη διὰ νὰ συγκαλύψουν τὴν ἀμάθειάν των!

¶

Παραθέτομεν τὸ κατωτέρω ποιήμα μας ὅπερ... μελοποιήθην ὑπὸ τοῦ κ. Μπέλλα εἰς τὸν σκοπὸν τῆς «Γκείσας», ἀφιερῶνται τῇ Ἐφορῇ τοῦ Ζωγραφείου πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ εἰσαχθῆ εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις τῆς Σχολῆς:

Ἐφύτρωσαν οἱ μαλλιαροί,
οἱ φίλοι τοῦ Ψυχάρη,
ποῦ εἶναι νέοι τῆς καρδιάς
καὶ γράφουνε μὲ χάρι!

Ἐφύτρωσαν οἱ μαλλιαροὶ
καὶ μπῆκαν στὸ Ζωγράφειον,
ὀπόθεν ὠρισμένως
θὰ φᾶν'... σικτιρ πιλάφιον!

Βγήκανε κι' οἱ μαλλιαροὶ
καὶ δὸς του κοκορεῦνται
καὶ ὁ καθεὶς ποῦ τοὺς θεωρεῖ
τοὺς στέλλει νὰ... κουρεῦνται!

¶

Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ μαλλιαροὶ ἠννόησαν ὅτι δὲν θὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὸν ἀγῶνα καὶ διὰ νὰ μὴ χάσουν τὰ ὀφφικία των ὡς ἐφόρων τοῦ Ζωγραφείου ἤρριξαν τὰ σαφρονίζοντα.

Τοιοῦτοτρόπως ὁ ἐκ τῶν ἐφόρων τοῦ Ζωγραφείου κ. Λυμπινοσάκης ὁσάκις μὲ συνήντα καθ' ὁδὸν μοι ἔλεγε θίγων τὸ ψευδῶνυμόν μου:

— Γειά σου! Πῶς τὰ καλοπερνᾶς, πουλάκι μου; Χθὲς ὅμως, μετὰ τὴν κήρυξιν δηλαδὴ τοῦ πολέμου κατὰ τοῦ μαλλιαρισμοῦ, μὲ συνήντησε καὶ πάλιν καὶ παραδόξως ἤκουσα νὰ μοι λέγῃ:

— Ὑγίαινε! Πῶς ἔχεις εἰς τὴν ὕγειαν σου, πτηνόν μου;

¶

Εματαιώθη λοιπόν οριστικώς το δάνειον. Ένω δὲ ἐπρόκειτο νὰ διακοποῦν αἰ μετὰ τῆς Ἑλλάδος σχέσεις, δὲν ἐγένετο τοῦτο, ἀλλὰ διὰ νὰ διακοπῆ καί, ἐπρωτιμῆθη ἡ διακοπὴ τῶν διαπραγματεύσεων μετὰ τῆς Γαλλίας.

Τοιοῦτοτρόπως ἔληξε καὶ τὸ ζήτημα τοῦ δανείου, χωρὶς ὅμως νὰ λήξουν καὶ αἱ ἐκ τῆς μὴ συνάψεως αὐτοῦ στενοχωρίαι.

Λέγεται καὶ βεβαιοῦται ὅτι εἰς τοῦτο συνετέλεσεν ὁ ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, παρὰ τοῦ ὁποῦ ὁ ὑπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν ἀπήτησε νὰ λαμβάνη ὅσα δὴποτε χρήματα ἤθελεν ἀνεξελέγκτως· διὰ νὰ ἐκδικηθῆ δὲ ὁ πρῶτος τὸν δεύτερον, ἔματαιώσε τὸ δάνειον.

Τοιοῦτοτρόπως, ἀφοῦ διεπραγματεύθημεν με ὅλα τὰ κράτη καὶ ἀφοῦ ἐδαπνήσαμεν κολοσσιαία ποσὰ διὰ τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, ἐμάθομεν ἐπὶ τέλους ἀπὸ ὅλα τὰ κράτη, ὅτι τὰ δάνεια καταργοῦνται καὶ ὅτι καὶ ἡ Δανία ἐπίσης δὲν πραγματοποιεῖ δάνεια.

☞

Εγένετο ἀρχετὸς λόγος περὶ τοῦ δημοσιευθέντος εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον τοῦ «Ἀπ' Ὅλα» ἄρθρου, ὅπερ δὲν εἶχε καθόλου πνεῦμα, ἀλλὰ μόνον τόνον ἐχρησιμοποίησε ὁ γράφων.

Ἠκούσθη δὲ καὶ ὁ ἐξῆς διάλογος:
— Γιατί αὐτὸς δὲν χρησιμοποιεῖ τὸ πνεῦμα, ἀλλὰ μόνον τὸν τόνον;
— Διὰ νὰ δεῖξῃ ὅτι εἶναι μονό-τονος!

☞

Ἡ ἐν Περσίᾳ κατάστασις ὀλονεν ἐπιδεινοῦται. Ἡ Ἀγγλία μετὰ τῆς Ρωσίας ἐργάζονται πυρετωδῶς διὰ τὸν διαμελισμὸν τῆς ἀτυχούς Περσίας, εἰς τὸν Περσικὸν δὲ Κόλπον θὰ διαδραματισθοῦν μεγάλα γεγονότα.

Ἐν τῷ αὐτῷ περιπτώσει ἡ Περσίη θὰ πάῃ ἀπὸ... κόλπον!

☞

Εμετριάσθη ἐν μέρει ὁ ἐμπορικὸς ἀποκλεισμός, χωρὶς νὰ περιμένη κανεὶς τῷ αὐτῷ πολυτικῆν ἐκ μέρους τῶν μαουνατζήδων καὶ τῶν ἀχθοφόρων. Ἀπὸ προχθὲς δὲ ἤρχισεν ἡ ἐκφόρτωσις τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορευμάτων.

Ποῖοι λόγοι συνετέλεσαν εἰς τοῦτο εἶναι ἄγνωστον. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ἀχθοφόροι ἐγίναν πρακτικοὶ ἄνθρωποι καὶ ἀντὶ νὰ φορτώσων τὰ κέρδη τῶν εἰς τὸν πετεινόν, ἐπρωτιμήσαν νὰ φορτώσων τὰ ἑλληνικὰ ἐμπορεύματα.

☞

Προχθὲς ἐγένετο ὁ διαγωνισμὸς πρὸς ἀποστολὴν πέντε δικηγόρων εἰς Εὐρώπην, οἵτινες θὰ σπουδάσουν δαπάναις τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τριετίαν.

Εἰς τὸν διαγωνισμὸν τοῦτον ἔλαβον μέρος καὶ Ἕλληνες. Ἐτέθη δὲ ὡς θέμα εἰς τοὺς διαγωνισθέντας τὸ ἐρώτημα τίνι τρόπῳ εἶναι δυνατὴ ἡ συναδέλφωσις τῶν στοιχείων τοῦ Ὀθωμανισμοῦ.

Πολὺ εὐφρὲς τὸ ἐρώτημα, ἀλλὰ εὐφρεστερά καὶ ἡ ἀπάντησις ἐνὸς ὁμογενοῦς τελειοφοῦτου τῆς Νομικῆς Σχολῆς, ὅστις, βέβαιος περὶ τῆς ἀποτυχίας του, ἀπήντησεν:

— Ἡ συναδέλφωσις τῶν στοιχείων θὰ ἐπέλθῃ ὅταν παύσων νὰ γράφουν περὶ τούτου αἱ τουρκικαὶ ἐφημερίδες!

☞

Προκειμένου ἔμωσ περὶ στοιχείων, φρονοῦμεν ὅτι ἡ Κυβερνήσις δὲν θὰ κατορθώσῃ νὰ ἐπιτύχῃ πειμὴ τῆς συνεργασίας τῶν Ἑλλήνων τυπογράφων, οἱ ὁποῖοι καθ' ἑκάστην ἔχουν νὰ κάμουν με πολλῶν εἰδῶν στοιχεῖα.

Οἱ Τούρκοι τυπογράφοι δὲν δύνανται νὰ προσφέρουν οὐδεμίαν ὑπηρεσίαν, διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ τουρκικὰ στοιχεῖα εἶναι ἐνὸς εἶδους μόνον. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καὶ οἱ διευθύνται τῶν τουρκικῶν ἐφημερίδων πατηγοροῦνται ὑπὸ τοῦ «Χρόνου» τῶν Παρισίων ὡς... ἀστοιχείωτοι!

☞

Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ στοιχείων, ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι οἱ τυπογράφοι κάμουν ὅτι θέλουν. Πρὸ παντὸς ὅμως κάμουν πολλὰ λάθη, περισσότερα καὶ ἀπὸ τὸν ἀνακριτὴν Χαμὴ βέην. Πρὸ τινῶν μάλιστα ἡμερῶν κάποιος τυπογράφος ἐτιμώρησε τὸν ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν, πιθανῶς διότι δὲν ἐπέτυχε τὴν σύναψιν τοῦ δανείου, καὶ τὸν ἔβαλεν εἰς τὸ ὑπόγειον τῆς Ὑψηλῆς Πύλης.

Καὶ ἐγράφη ὡς ἐξῆς ἡ εἶδησις:
«Σήμερον ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐνεκλείσθη ἀπὸ πρωΐας εἰς τὸ ὑπόγειον (ἱπουργεῖον) καὶ ἐεργάσθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ δανείου».

☞

Τῆς στιγμῆς:
Ὁ μαλλιαρὸς κ. Πανταζῆς εἰς τὸ ἐστιατόριον:

- Ἄκουσε, γκαρσόν!
 - Τί διέταξεν ὁ κύριος;
 - Δόσε μου σουπα φανάρι!
 - Σουπα φανάρι;
 - Ναί, ἀπ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν σουπα.
- Καὶ τὸ γκαρσόνι, ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὸν κατάλογον τῶν φαγητῶν, με εἰρωνικὸν μειδίαμα:
— Ἄ! ἤγνώθησα. Θέλετε σουπα φάρο!

ΤΟ ΚΟΛΥΒΡΙΟΝ

Καβάλλαν, Σωκρ. Διαμαντόπουλον. Λογαριασμὸς ἐλήφθη, σύμφωνοι. Παρακ. λάβετε ὑπ' ὄψιν ἀπ' εὐθείας ἐγγραφήν κ. Κωνστ. Α. Γιαννοπούλου εἰς καταστήματα Ἀντωνάρα καὶ Δημ. Καρατζῶ, εἰς τοὺς ὁποίους δίδετε ἀπὸ τοῦ 8ου τὰ φύλλα. Κατέχ. 6 νέας ἐγγγ., φύλλ. δι' ὑμῶν στέλλ. εἰκ. ἐλήφθ. — Ἰνέπολιν, Ἀλέξ. Ἀλεξ. Παράδοξον, τὸ δέμα εἰς Κ. Ι. Καλφόγλου μᾶς ἐπιστράφη με τὴν ἐξῆς σημείωσιν, γραφείσαν ὑπὸ τοῦ ταχ. ὑπαλλήλου Ἰνεπόλεως: «ἀπέθανε πρὸ 2 ἐτῶν» τί τρέχει; Παρακαλοῦμεν ἀπαντήσατε. Κατάλογοι πρὸς ἐγγρ. στέλλονται. — Ἰκόνιον, Ι. Κουμαρ. Συμμορφούμεθα. Οἱ ὑπ' ὑμῶν ἐγγραφεῖς εἶναι: Γ. Μαζαράκης, Χαρ. Λαμπριδῆς, Νικ. Τσουτογιαννόπουλος, ἀναμένομεν. — Τραπεζοῦντα, Ν. Καπετανίδην. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ 7ου φύλλου. Ἀπὸ τοῦ 8ου συμμορφούμεθα. Πέμπτομεν ὑμῖν 2 σειρὰς διὰ τοὺς νεωστὶ ἐγγραφεῖς καὶ 13 ἀποδείξεις. — Κυδωνίας, Κ. Ψωμακ. Πέμπτομεν φύλλα, ταχ. ἐπιταγὴ ἢ γραμμ. ἐντὸς συστημ. ἐπιστολῆς. — Herisau Ἑλβετίας, Γ. Κώτ. Διεύθυνσις μετεβλήθη. — Εἰάνθη, Βατ. καὶ Γούν. Στέλλομεν. Τί νὰ γίνῃ; — Ἐσκή-Σεχίρ. Ταχ. Ἀργ. Θεσμ. εὐχαριστίας δι' ἐνδιαφέρον καὶ συγκαταστήσια σκοπὸς μᾶς εἶναι ἡ διὰ πάσης θυσίας ἱκανοποίησις τῶν φίλων τῆς Ἐπιθεωρήσεως. Εἶπατε, παρακ., εἰς τοὺς ἐν Ἐσκή-Σεχίρ ἐρωτῶντας ὅτι κατόπιν τῆς τόσοσ θεσμῆς ἀγάπης, τὸ «Ἀπ' Ὅλα» θὰ ἐκδοθῆ καὶ κατὰ τὴν β' ἑξαμηνίαν με περισσοτέρας βελτιώσεις. Φύλλα ζητηθέντα ἐστάλησαν ὡς καὶ ἀποδείξεις. — Μαρμαρᾶν, Δ. Β. Καραβιβ. Τὰ αἰσθηματὰ μᾶς συγκινοῦν. Ἐνεγράψαμεν. Εὐχαρ. — Μοναστήριον, Δημ. Τσῶγ. Ἐνεγρ. 4 νέους. Εὐχ. — Ἰκόνιον, Πεντάμορφην τῆς Ἀνατολῆς ἢ νέα διεύθυνσις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, στέλλομεν ἀνεπιπῶς. — Προῦσαν, Γ. Β. Κοσμ. κατέχ. 8 νέας ἐγγγ. Εὐχ. δι' εὐκολίαν ἀποστολῆς. Παρακ. γράψατέ μᾶς πόσα φύλλα ἐλλείπουν. Τὸ ἀντίτιμον διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς ἢ ταχυδρ. γραμμ. ἐντὸς συστημῆς ἐπιστολῆς. Εἶπατε Εὐστ. Βιγγ. ὅτι δεχόμεθα. — Δράμαν, Κ. Κωνστ. Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς κρίσεις σας καὶ τὰς νέας ἐγγραφάς. Τὸ ἀντίτιμον δύνασθε νὰ ἐμβάσητε διὰ ταχ. ἐπιταγῆς ἢ εἰς ταχ. γραμματόσημα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς προτεινομένας ἐπὶ τὸ καλλιτεχνικώτερον μεταρρυθμίσεις τοῦ φύλλου, κατὰ τὴν β' ἑξαμηνίαν θὰ κίρωμεν ἀρχετὰς. — Θεσσ. Ν. Δ. Κοῖδ. Ἀμφότεραι ἐλήφθ. φύλλα πέμπ., σύμφωνοι. — Εἰάνθη, Σ. Ν. Πασχ., ἀνταποκρ. αὐτόθι εἶναι οἱ κκ. Βατὸς καὶ Γούναρχ, δι' αὐτῶν θὰ λαμβάνετε τὰ φύλλα σας οὐχ ἥτιον σὰς στέλλομεν προηγούμενα ἀπ' εὐθείας — Καστοριάν, Χρ. Καρ. Ἐνεγρ., εὐχ., στέλλομεν ἀναμ. διὰ ταχυδρ. ἐπιταγῆς ἢ γραμματοσήμων. — Ἡράκλειαν Μαρμαρᾶ, Σ. Νικολ. Δελτίον μετὰ 5 ἐγγγ. καὶ τίμημα ἐλάβομεν, θεσμ., εὐχ., στέλλ. — Θεσσαλονίκη, Α. Χασ., ἐκτενὴς ἐπιστολή σας μᾶς ἐγοήτευσεν, εὐχαριστ. καὶ ἀναμένομεν. — Δεδὲ-Ἀγάς, Γ. Καραμ., 2 σειρὰς στέλλομεν διὰ τοὺς κ. κ. Δ Κυρ. καὶ Ν. Νικ., τοῦ λοιποῦ θὰ σὰς στέλωμεν 75 φύλλ. — Κεσσάνην, Γρ. Βουλ., 2 νέους ἐνεγρ., στέλλομεν φύλλα μετὰ καταλόγον λοιπῶν ἐγγγ., εἰσπράττοντες καὶ πέποντες συντόμως τὸ τίμημα μᾶς ὑποχρεοῦτε τὰ μέγιστα, καὶ ἂν συγκατανεύετε

χάρων ἀσφαλείας νὰ φθάνη τὸ δέμα εἰς διεύθυνσίν σας. — Σταθ. Μπούκ, Καρ. Στυρ., ἐνεγρ., τίμ., ἐλήφθη εὐχ. Ἀκ' Ἀλάν, Πολ. Στεφ., ἐλήφθη ἐστειλ., εὐχ. — Ἀδριανούπολιν, Ἀρ. Βουλ., χαρτ. δὲν χρειάζεται διότι τὸ ποσὸν εἶναι μικρὸν, δίδετε, νὰ εἰσθε βέβαιοι, 285 ἐλήφθ. — Δράμαν, Ν. καὶ Θ. Ἄγορ., εὐχαριστοῦμεν θεσμῶς διὰ πρόφρ. προσφορᾶν, ταχυδρ. ἀπαντῶμεν. — Λιμένα Θάσου, Χαρ. Σταμ., τίμημα ἐγγγ. Κ. Κωνσταντ. ἐλάβομεν, νέους 3 ἐνεγράψαμεν. — Σέρρας, Σ. Γούσ. παρακ. νὰ δίδετε φύλλα εἰς κ. Γ Ζωίδην ἐκ Θάσου, ἐγκαταστάνα αὐτόθι. — Καβάλλαν, Σ Διαμαντ., δίδετε τοῦ λοιποῦ φύλλα εἰς Κ. Ἀντούλα ἐγγραφεῖς ἐκ Θάσου. — Κυδωνίας, Κ. Ε. Χιωτ, 3 νέας ἐγγρ. κατέχ. εὐχαρ., φύλλα στέλλ., τίμημα δύνασθε νὰ στείλετε διὰ ταχ. ἐπιταγῆς ἢ γραμματοσήμων. — Ἰόππην, Θ. Ἀργυρόπ, 2 νέους ἐνεγρ., εὐχαρ., χαθὲν φύλλον σας στέλλ., τίμημα παρακ. εἰς ταχ. γραμμ. — Ἄμυσόν, Π. Ι Σωτηρ., νεία 11 ἐγγρ. κατεχωρ., ἀποστειλ. φύλλ., εὐχαρ., ἤδη ἔχομεν καταγο. ἐν τῷ καταλ 96 πρόσωπα, εἴμεθα σύμφωνοι; ἀποδ. στέλλονται. — Μιτυλήνην, Θεοφ. Ἀλεξ., δελτίον μετὰ 4 ἐγγρ. ἐλάβομεν, φύλλα στέλλ. δι' ὑμῶν, ἐχάρημεν ἐπὶ ἀναμνήσει, δημοσιευθήσεται, εὐελπιστοῦμεν πολλὰ. — Νίγδην, Χ. Κωνστ., εὐχαριστ. δι' ἐνεγρ., ἐλάβομεν ἐπιταγὴν, κατεχωρ 4 νέους, ὧν τὰ φύλλα στέλλομ. — Δαρδανέλλ. Α. Νικολ, 2 νέους κατεχωρ., εὐχαρ. θεσμῶς, δύνασθε νὰ προβῆτε εἰς εἰσπράξεις. — Κίον, Δα Μαρ. Κεντ., εὐχαρ. θεσμῶς, ὁ ταχυδρόμος οὐδὲν ἐκόμισε, παραπόνον σας δικαίον ἢ Κίος μᾶς εἶναι πολὺ προσφιλῆς καὶ τὸ «Ἀπ' Ὅλα» ἔχει πολλοὺς λόγους νὰ ὀφείλῃ χάριτας εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς, ἥτις τόσοσ τὸ ἠγάπησε. Δι' αὐτὸ ἀκριβῶς δὲν... ἐδημοσιεύσαμεν ἀποψιν Κίον ἐκ τῶν σταλεισῶν, καμμία δὲν ἦτο ἀνταξία οὔτε ἡμεῖς εὐρομεν καλλιτέραν ἂν ἔχετε ἐπιτυχὴ στείλατέ μᾶς ἐπὶ ἐπιστροφῆ, εἰ δὲ μὴ θὰ προσπαθ. νὰ εὐρωμεν εὐκ. ταξιδίου πινός. — Μαρμαρᾶν Ι Θ. Κυρ, 3 νέους ἐνεγρ., εὐχαρ., ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, ἀναμένομεν ἐμβασμα. — Σπάρτην, Νικ. Δημ. ἐνεγρ., τίμ. 2 ἐγγρ. ἐλήφθη, εὐχαριστήρια ἐπὶ συγκαταστήσια. — Πλωμάριον, Ι Μαυραγ, ἐπιτ. 9 ἐλήφθη, στέλλ. 9 σειρ. τοῦ λοιποῦ ἀνά 40, ποῖα εἶναι ἡ ἀκριβὴς διεύθυνσις τοῦ ἐν Σουδάν ἐγγραφεῖς; Ἐμβασμα ἀναμένομεν. — Καδίκοι Γιάλοβας, Βασιλ. Χρησιδ., τίμημα 4 ἐγγραφ. ἐλήφθη, εὐχ. Δεδὲ-Ἀγάς, Γρ. Καραμικ., δόσατε ἀπὸ τοῦ 5 φύλλ. καὶ καθ' ἑξῆς εἰς τὸν προεγγραφεῖς ἐν Μάκρῃ διδάσκ. κ. Νικολ. Χ. Νικολαίδη, ὁμοίως καὶ εἰς τὸν κ. Δ. Κυριακοῦ, εἶναι ἀποδεκτά. — Θεσσαλονίκη, Ν. Δ. Κοῖδην, σειραὶ ἐστάλησαν, ἀποστέλλονται 2 ἕτεροι, ἀναμένομεν. — Πόρ, Ζερβουδ, σειρὰ κ. Καπ. φαίνεται ἀπολέσθη, ἀποστέλλεται ἐκ νέου, εὐχαριστοῦμεν. — Δεδάτον, Ι. Γ. Νάνον, κατέχ. 2 νέας ἐγγρ. στέλλομεν δι' ὑμῶν αἰτηθέντα, γραμματόσημα δεχόμεθα. — Κυδωνίας, Κ. Ε. Χιωτόπουλ., συμπληρωματικὰ στέλλομεν, προβῆτε παρακ. εἰς εἰσπράξεις καὶ ἀποστολήν. — Καλλιπόλιν, Γρηγορ., εὐχαριστ. διὰ νέας ἐγγραφάς. — Οὐσάκ, Γ. Δημ. ἐνεγράφητε, στέλλομ. εὐχαριστ. — Ἀδριανούπολιν, Ἀρ. Βουλκίδη, συμπληρ. στέλλονται ὁμοίως 15 σειραὶ, τὸν τεῦθεν ἀνά 150 φύλλ., ἀπαντῶμεν ταχυδρ. — Παλλαδάριον, Β. Καραγιάννην, εὐχαριστ. διὰ τὰς 9 ἐγγραφάς, συμμορφούμεθα — Φιλιπταίς, Ἀθ. Λιάκον, πέμπτομεν δι' ὑμῶν 5 σειρὰς, ἐλάβομεν ἀντίτιμον, εὐχ. — Τσινάριον, Ν. Ἐλευθ., ἐλήφθησαν σῶα καὶ ἀβλαβῆ, θεσμῶς εὐχαρ. σὰς γράφομ. ταχυδρ., διαβιβάσατε θεσμὰ σιλλυπητήρια οἰκογενεῖα Φ. Ἀθανασιάδου ἐπὶ δεινῇ συμφορᾷ. — Αὐτόθι, Ἀκοκκαλίδην, εὐχαρ. διὰ συγκαταστήσια. — Ἀκ-Σεχίρ, Κ. Β. Στεφ., 3 ἐγγρ. κατέχ., ἐλάβομεν, εὐχαριστ. — Καβάλλαν, Διαμαντ., 3 σειραὶ στέλλονται ὁμοίως συμπληρωματικαί. — Ἀκ' Ἀλάν, Χρ. Βαφειδην, τίμημα ἐλήφθη, εὐχαρ. — Πράβιον, Π. Ἰατρ., ἐνεγράψαμεν. ἐλήφθη εὐχαρ. — Μοναστήριον, Α. Ζάλην, 6 σειραὶ νεία πέμ., γραφ. ταχυδρ. — Λιμένα Θάσου, Χαρ. Σταμ., 4 νέας ἐγγρ. κατεχωρήσαμεν, στέλλ., εὐχαρ. — Μιτυλήνην, Κ. Κουγιουμτζ., 6 φύλλ. ἐστάλ. — Κεσσάνην Μιχ. Παπᾶ Ἰωάν., 1 νεία ἐγγραφὴ κατεχωρ., στέλλ., εὐχαρ. — Ὀρδοῦ, Καν. Δέσποιν. Σουρμελ., ἐνεγρ., τίμημα, ἐλήφθη, εὐχ. — Μουδανιά, Κ. Βιγγ. 20 στέλλομεν, ὁμοίως ὑπομνήματα, πολλὰς εὐχαριστ. διὰ θεσμῶς ἐνεργείας σας. — 40 Ἐκκλησίας, Ἀδελφ. Σύρμα, ἐνεγράψαμεν ὑμᾶς διὰ 2 ἀντίτυπα, εὐχαριστοῦμεν διὰ αἰσθηματὰ σας. — Ρίζιον, 12 νέους ἐνεγράψαμεν, τίμημα 32 ἐγγρ. ἐλήφθη, εὐχαριστοῦμεν θεσμῶς. — Ταρσόν, Ἀδ. Κωνσταντινίδ., ἐλάβομεν τίμ. ἐγγρ. ὑμῶν καὶ Ἀδ. Κριτικοπούλου, εὐχαριστ. — Σύμην, Ἀρχιμανδρίτην Ἰωακείμ Ζουμάκη, κατεχωρήσαμεν 15 ἐγγρ., ἀποστέλλομεν ὑμῖν 20 σειρὰς, εὐχαριστ.